

Учасники Програми Українського Дня
на Світовій Виставі в Шікаго.

СЕРПЕНЬ — ВЕРЕСЕНЬ, 1933

« ЖІНОЧИЙ СВІТ »

Місячний журнал для національної освіти українського жіноцтва в Америці.

—«O»—

Орган «Союза Українок Америки»

—«O»—

Редагує: **МАРІЯ Е. БЕК**
1006 E. Carson Street
Pittsburgh, Pa.

ПЕРЕДПЛАТА:

Річно \$2.00
Піврічно 1.25
Заграницею річно 2.50
Одно число ..... 15 ц.

—«O»—

SUBSCRIPTION RATES:

Annually \$2.00
Semi-Annually 1.25
Foreign Countries (an'ly) . 2.50
Single Copy 15c

“ ZINOSHY SVIT ”

**Ukrainian Women's
Monthly Magazine**

—«O»—

Organ of the Ukrainian
Women's League of America

—«O»—

Editor: **MARY V. BECK**
1006 E. Carson Street
Pittsburgh, Pa.

—: 3 М І С Т :—

ВІД РЕДАКЦІЇ — Поверот до праці
МАРУСЯ СИНЕНЬКА — Леся Українка
ВАСИЛЬ СТЕФАНІК — Марія
ДР. ВОЛОД. СІЧИНСЬКИЙ — Жінка й українське народне мистецтво
СВЯТО УКРАЇНСЬКОЇ МАТЕРІ — Протокол
ЛЕСЯ УКРАЇНКА — Поезії
МАРУСЯ СИНЕНЬКА — Ніколи не пізно
ЛЕСЯ УКРАЇНКА — Горить моє серце
ДР. А. Т. КІБЗЕЯ — Жіночі недуги
УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖДЕНЬ В ОБРАЗКАХ — Знімки
СОЮЗ УКРАЇНОК ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ — Резолюції
ВОЛОДИМИР БУКАТА — Слова мудриці
ПРАЦЯ У ВІДДІЛАХ С. У. А. — Дописи
З ЖІНОЧОГО РУХУ — Новинки

SECTION BY YOUNG UKRAINIANS

AN EDITORIAL — Are You One Of These?
JOYCE KILMER — Trees
MISS UKRAINE
MARY V. BECK — The Ukrainian Youth Expresses Itself
Dr. JOHN YATCHEW — A Prayer
P. KULISH — Irene
MINUTES OF THE UKRAINIAN YOUTH'S CONGRESS

ЖІНОЧИЙ СВІТ

ЖУРНАЛ — МІСЯЧНИК
ОРГАН «СОЮЗА УКРАЇНОК АМЕРИКИ»

Рік 1. Ч. 4-5

СЕРПЕНЬ — ВЕРЕСЕНЬ

Vol. 1. No. 4-5

ПОВОРОТ ДО ПРАЦІ

ОСІНЬ поволі огортає світ у свої холодні рамена, а ясні лучі сонця чимраз слабше огрівають поверхню землі. Минулись ті гарні теплі дні, які викликували нас із хат, наповняли тіло здоров'ям, звільняли напруження перетомлених нервів, відтягали від всякої праці та труду.

Наспіли дні холодні, сірі, сумні. Майже силою завертають вони нас в понурі хати та задушні кімнати. З ферій стягаються: туристи, подорожні, батьки з дітьми й студенти. Вертають вони осмалені, помучені; за те повні здоров'я та енергії, а лица так і ясніють усмішкою радості та вдовolenня. Спішать вони усі до своєї праці: щоденної, дрібної, а може навіть нудної — але всетаки кінцевої праці.

Пора й нам, сестри, Українки, забути за літні гулянки та забави й вернути з подвійною завзятістю до громадської праці. Правда, в нас не повинно би бути сезонів у народній праці — ворожі кайдани однаково давлять чи в літньому чи зимовому сезоні —, але мабуть це вже така наша слабкість. Однак за це ми повинні надолужити все, що занедбали протягом літнього сезону.

Праця в жіночих гуртках обіймає певні ділянки й тому на перших зборах звичайно вирінає питання програми праці на слідуючий сезон. З досвіду знаємо, що о много краще виготовити план праці на цілий сезон наперед, щоби з одної сторони програму зробити ріжкоманітною та цікавою, а з другої сторони мати подостатком часу підготувитись до її успішного переведення. Працю треба розділити між всіх членкинь, щоби вони чулись частиною організації та мали певні обовязки до сповнення.

Укладаючи план чи то програму праці, треба звернути пильну увагу на організаційну сторону. Досі ми маємо вже 52 відділи Союзу Українок Америки, а в кожному пересічно по кілька десятків членкинь. Але в кожній місцевості, де існують відділи США, живуть тисячі українсь-

ких жінок, які теж повинні належати до організації та працювати для свого, як і для загального добра. Треба їх конечно притягнути до організаційного життя.

Українська іміграція обходить всякі народні свята: роковини історичних подій, роковини наших визначних людей, якими не тільки віддає пошану щирим працівникам народу, але також старається таким чином відіпити любов до свого рідного. Українське жіноцтво повинно устроювати такі народні свята власними силами, а коли такі свята устроюються об'єднаними силами, співпрацювати з спільними комітетами.

Освіта — це одна з найважливіших точок програми кожного товариства, а передусім жіночого. Принаймнше раз у тиждень повинні відбуватися: лекції, відчити, години спільного читання, дискусії, і т. п. Треба звернути увагу й на цей сумний факт, що велике число членкинь не вмів зовсім читати й писати; це сором для організації й для них треба кочче устроїти курс неграмотних. До цієї праці не треба аж учителя, бо свідоміща членкиня може легко навчити своїх сестер письма. Організація без освіти — це хата без підвалин.

Театральні вистави, концерти, балі, чайні вечери — це одинокий спосіб, яким товариство здобуває фонди на різні народні цілі й тому не треба забувати також про них у своїй програмі.

Вкінці остається одна ділянка, яка дуже важна та кінечна, — а це пропаганда української справи між чужинцями. Устроюючи всякі виставки народного мистецтва, Українки не тільки матимуть спромого залізнати чужинців зі зразками української культури, але рівночасно обзнайомити їх із славною минувиною українського народу.

Уложивши програму, берімся завзито до праці, щоби виконати її як слід, бо тільки по довгій та важкій праці, дійдемо ми до сонця правди та волі!

Маруся Синенька.

ЛЕСЯ УКРАЇНКА

СЛОВО — це могуче знаряддя, коли ним володіє справдішній мистець. Воно потрапить витиснути сльози каяття навіть з закамянілого серця, або знову, чудесним бальзамом вилічить болючі рани скривавленої душі. Чи запалили в людині червоною гранею чисту й падку любов чи перетворити її в ідку ненависті й жажду пимсти; однакова в нього сила. Заступити тупу зневіру сильною надією чи кріпкою вірою, воно все готове. Воно навіть всилі, не наче дотиком магичної палки перемінити соромну трусливість у лъвину відвагу, м'яжку податливість у мідяну завзятість, а ганебну лівність в муравлину пильність та працьовитість. В мертвому воно збуджує життя, з переможеного творить переможця, а з наймитараба буде вільного хазяїна-пана.

По мистецьки вміла орудувати тим словом Леся Українка, найбільша поетка України, якої правдиве ймя було Лариса Косач. Побачила вона світ 26-го лютого, 1871 року в маєтку свого батька, невеликого поміщика в Ковельському повіті, на Волині. За життя не зазнала особистого щастя, бо важка недуга від ранніх літ підточувала й так вже кводе тіло та вірвала йй нитку життя 1-го серпня, 1913 року, коли вона начислювала тільки 42 роки життя. Померла на Кавказі, але перевезено йй тіло на Україну та поховано в Києві.

Перший вплив на творчість Лесі Українки мала її талановита письменницька сім'я. Її мати, Ольга Драгоманова, рідня сестра відомого українського ученого та публіциста, Михайла Драго-

манова, сама була талановитою письменницею під прибраним імям Олени Пчілки. Вона була першою учителькою Лесі, а цікаві розмови на літературні теми в бідній хатині, першою її школою. Побуджений полет чутливої ніжньої дівчинки почав миттю працювати й вже на 12-ому році життя, вкладає вона в культурну народню скарбницю першу свою перлину. Від тої пори

перо її не спочиває, хоча тіло падила вічна гарячка важкої недуги, а ум затуплював отруйний чад.

Крім свого власного горя, Лесю Українку давило ще більш народне горе. Вона болоче відчувала: визиск робітників, нужду селян, страхіття царських тюрем; знову зневіра, кволість, байдужність освіченого українського громадянства бурили у ній кров. Не диво, що, хоча квола тілом, перевисшала своїх сучасників м у ж ч и н, бо кинулась цілим еством до боротьби, хоча не було надії на побіду. Її пісні відразу загомоніли такою силою, бадь ор і ст ю,

що вони ставали не наче боевими кличами й вляли в неодну змучену душу нову віру та завзяття. Своє власне горе вона відсунула на останнє місце, а посвятилась ціла боротьбі за волю свого народу.

До посліднього віддиху не кинула позиції, не здалась. За її слідом пішли тисячі, й досі по всій Україні, де хижачька рука наїзника готовить українському народові смерть, лунає її клич: «Убий, не здамся!»

Леся Українка.

Василь Стефаник.

МАРІЯ

МАРІЯ сиділа на присні й шептала.

— Бодай дівки ніколи на світ не родились! Як суки ваялються. Одні закопані в землю, а другі по шинках з козаками. І на що воно родиться на світ Божий? І дурне і пусте, ще і з вінком на голові.

Вона саме закопала свої дві дощі в потайничок у льоху, як у селі счинили крик, що йдуть вже свіжі козаки.

Чого ті козаки хочуть, чого шукають? Її стодали пусті, комора без дверей порожня, хата гола, а замки від скринь ржавіють попід ноги. Не хотіла на нирх у хаті ждати. Облупана, обдерта та її хата.

Сиділа на присні і нагадувала все минуле. Сперла голову до стіни, сиве волосся вилискувало до сонця як щепець з блискучого плуга, чорні очі відсудвали чоло вгору. Воно морщилось, втікало під залізний щепець від тих великих, нещасних очей, які шукали на дні душі скарби її цілого життя.

Далеко під горами ревіли гармати, палади села, а чорний дим розтягався змієм по синьому небі і шукав щілин у блакиті, щоби десьтам обмитись від крові. За її плечима дріжали вікна за кожним гарматним громом. А може там і її сини; може вже запуталися в білій вантух синігу і кров біжить з них і малює червоні квіти. Вона їх родила мисних і здорових як ковбки. По кожній дитині була все краща і веселіша, а молока то млека такого що могла дітей не плекати а купати. І чоловіка мала дужого і милого і маєток.

То, як бувало жуть на ниві цілу ніч, як дзвонять до сну дітям серпами, що позаду них понакривані спали, то чого їй тоді було треба або чого боялася?

Хіба щоб зізда не впала дітям на голову. Але вона була жвава така, що і зізда ймила би на кінчик серпа.

А як нажали копу, то спочивали. Молодий чоловік цілував її, а вона з сміхом гзгняла з нічлігу птахи. Аж як їх тіни досягали кінця ниви, а місяць заходив, то лягали коло дітей. А рано сонце будило їх разом з дїтьми. Вона їх провадила до кирнички і сполікувала росу з голів, а найстарший двигав для батька воду в збанятку. Чоловік лишався в полі, а вона йшла з ними до дому: одно на руках а двоє коло запаски. І по дорозі гралася ними як дівка биндами. Любувала й голубила їх. Хібаж часу жадує? Мощна і здорота, все скоро зробить. Діти росли всі, ніодно не слабувало.

Пішли до школи. Ходила за ними по всіх містах, носила на плечах колачі і білі сорочки; ноги ніколи не боліли її. А як у Львові заперли їх до арешту за бунт, то сіла на колію, а та колія так бігла й летіла до синів, мовби там в машині напереді горіло її серце. Між тими панями-мамами почула себе перший раз в життю рівною зі всіми панями і тшнцалась, що сини поставили її в однім ряді з ними. А на вакації зіздлись товариші її синів з усіх усюдів. Хата начеб ширшала, двором робилася. Співали, ромовляли, читали книжки ласкаві до простого народу. І нарід до них прилип, коло них цвив, збирався їх розумом добувати мужицьке право, що пани з давен-давня закопали в палатах. Ішли лавою з хоругвами над собою і пани їм протупалися.

А як настала війна, то оба старші зачали збиратися, а й найменший не хотів лишитися. Лагодила їх цілу ніч у дорогу,

затикала кулаками рот, аби їх не будити. А як начало світати, на зорях, як побачила їх, що сплять спокійно, то і сама заспокоїлася. Сіла біля них в головах, гляділа на них тихенько від зорі до сходу сонця і в той час посивіла.

Вранці чоловік як побачив, то сказав:

— Твоя голова їх вивчила, нехайже тепер і сивіє!

Відтак супроводжала їх до міста. Що крок ступила, то все надіялася, що котрийсь із старших обернеться до неї і скаже:

— Мамо, лишаємо тобі найменшого на поміч і потіху.

Але ніодин не повернувся, ніодин не сказав того слова. Сиві стерні передавали в її душу свій шепіт, шестелі до уха.

— Таж вони зрєкались тебе; паничі забули мужицьку.

Гірка капелька проскрєла в її серце і втрьоїла її відразу.

В місті зійшлося їх сила, паничі і прості хлопці.

Хоругви і прапори шестеліли над ними і гремів спів про Україну.

Попід мури мами держали серця в долонях і дули на них, аби не боліли. Як заходило сонце, то прийшли до неї всі три, прийшли попрощатися.

Відвела їх трохи на бік, від людей.

Виймила з рукава ніж і сказала, найменший, Дмитро, най лишитесь, а ні, то закопає зараз у себе ніж. Сказала се і сейчас зрозуміла, що перетяла тим ножем світ на двоє: на одній половині лишилася сама, а на другій сини втікають геть від неї. І впла.

Пробудилася, аж як земля дудніла під довгими рядами, що співали січову пісню.

Дмитро був біля неї.

— Біжім синку, за ними. а-бим їх здогонила, най мені дурній мужичці простять. Я не знала добре, я невинна що моя голова здуріла, як тота Україна забирає мені діти.

Бігла кричала: Іване, Андрію! Всі бігли за тими довгими рівними рядами синів, падали на коліна й голосили.

Марія прочулася з півсну, споминів, заломила руки тай кричала.

— Діти мої, сини мої, де ваші кістки білі? Я піду, позбираю їх і принесу на плечах долому!

Чула, що лишилася сама на світі, глянула на небо, і зрозуміла, що під тою покриншкою сидить сама і що ніколи вже не вернуться до неї її сини, бо цілий світ здурів, люди і худоба.

Втікало все, що жило. Ще недавно нікому доріг не ставало. Діти несли ще менші діти; мами несли за ними добутки; одні одних стручували в провали; ночами ревіли корови; бляєли вівці; коні розбивали людей і самих себе.

За сими здурілими людьми горів світ немов на те, щоби їм до пекла дорогу показувати. Всі скакали в ріку, що несла на собі багряню дуну і подобала на мстивий меч, який простягся здвож землі. Дороги дудніли і скрипіли. Їх мова була страшна і той зойк, що родився із скаженої лютости, як жерло себе залізо і камінь. Здавалося, що земля скаржить на ті свої рани.

А як стрінулися над рікою, то гармати виважували землю з її предвільної постелі. Хати підлітали вгору як горючі пивки; люде закопані в землю скамяніли і не могли підвести руки, щоби перехрестити дітей, червона ріка збивала шум з крові і він як вінок кружляв коло голів трупів, які тихенько сунули за водами.

Поле за кілька днів зродило багато, багато хрестів. І поміж

ті хрести попроводили салдати її найменшого сина за те, що царя називав катом. Казали, що ведуть його на Сибір. Далеко би йти, кров буде течи з хлоп'ячих ніг, сліди червоні. А й старий повіз офіцірів попри ті хрестики і пропав до сьогодні.

— Ой, небожата, лишили-ж мене саму стергати з совами валих пустих хоромів.

* * *

Як у Марії в голові спомини з жалем, з розпукою ткали плахту, щоби закрити перед її очима ту прірву в життю, то в ворота, на подвірє заїхали козаки.

Була люта що ніколи не дозволяли їй лишитися в спокою, і казала до них голосно:

— А, вже йдете, рабівники!

— Нічого, матусю, рабувати не будемо у вас, хочемо нагрітись в хаті, пустить. Душа замержла в тілі.

Відповіла.

— То йдіть, грійтеся в студеной хаті.

— А ви?

— А мене можете от тут бити нагайками, а на коханку, як видите, я вже стара.

Один з козаків — молоденький ще був — приступив і дуже просив, щоби вона та увійшла враз з ними в хату: Самі-ж вони не увійдуть.

— Ми ваші люде — казав; не кацали ми і не Турки.

— А тому що ви наші, то рвете тіло нагайками, а другі забирають та вишають людей; мерці гойдаються лісами, аж дикий звір втікає.

Молоденький козак так довго та гарно просив, що врешті увійшла з ними в хату.

Станула біля порога, а вони позасідали коло стола.

— Продайте нам щонебудь їсти; ми голодні, матусю.

— Що-ж вам дам їсти? Там, на полиці є хліб; а грошей ваших мені не треба, бо одні даєте, а другі заходите і назад від-

бираєте та ще бете. Цар ваш такий великий та багатий, та посилає вас без хліба воювати? Станьте на лавку та досягніть з полиці бохона.

З хлібом стягнув з полиці образ Шевченка, який був повернений лицем до стіни.

— Хліб бери, а образ віддай мені, то моїх синів. Такі як ви здоймили його зпід образів, кинули до землі і заставляли мене толочити по нім. Я його сховала в пазуху, а вони кроїли тіло пугами, що їй не памятаю, коли пішли з хати.

Вихопила Шевченка з рук, поклатла в пазуху.

— Можете мене отут і зарізати, а образа не дам.

Той молоденький козак, що так її гарно просив увійти в хату, приступив до неї, поцілував в руку і сказав:

— Матусенько, я-ж за святого Шевченка сидів довго в тюрмі. Хібаж ви не дасте нам образа, щоби ми його привели назад до чести і поставили під образами?

— А хто-ж ви є? Що за одні? Відкіля приходите? Жидам дозволяєте тримати свою віру і письмо, а наше все касуєте! Тепер сніг прикрив дорогу, але коли б не він, то ви би виділи, що всіми дорогами, по всім селі розкинені наші книги з читалень. То, що бідний нарід постарав собі на науку для дітей, все то пішло під кінські копи-та.

— Дайте, дайте нам образ!

Поволи витягнула і подала йому, бо й сама стала цікава, що вони з ним будуть діяти.

А вони поставили два хліби, один верх другого, сперли коло них малюнок, виймали вишивані та гатповані хустки та довок-ла прикрашували.

— Лиш дивіться козаки, чи мило то буде цьому образіві, як ви його вберете у рабване, жидівське платте!

Та тут же, в тій хвилі, зірвався один з них, синій вже, скинув з себе одіж козацьку; був без сорочки.

— Оце вам, матусю, наш рабунок, що всі ми без сорочок ходимо, хоч могли б багато, багато придбати. А оці хустини, що ми ними Шевченка вбрали, це-ж козацькі китайки, матусю. Наділили нас ними жінки наші, наші мами, сестри наші, щоби було чим голову вкрити в полі, щоби ворон очей не клював.

Марія глинула на них, непевно підступила і сказала.

— Ви відай тоті, що мої сини вас любили... Українці?

— Ми самі, один одного ріжем.

Підлізла Марія на грядки, виймила зі скрині сорочку і подала роздязненому.

— Вбирай, це з могого сина; Бог знає, чи верне, чи буде носити.

Несміливо взяв козак сорочку і надягнув.

— Не трайтмо часу, козакі, пошануймо Батька, а хліб будемо їсти по дорозі. Ви-ж знаєте, як ще нам далеко їхати — сказав козацький старшина.

Почали співати.

Забреніли вікна, пісня поміж блиск сонця на склі вийшла на двір, побігла в село.

Жінки почули і ставали коло воріт, відтак коло вікон а врешті несміливо входили до синей і до хати.

— Маріє, що це в тебе? Пяні чи загулюють дівки співанками?

— Ні, це інші, другі.

— Які другі?

— Такі другі, що це наші; мовчи та слухай!

Марія отворила широко очі на козаків, подалася вперед немаче б хотіла підбігти, і не пустила їх спів з хати.

Пісня випростувала її душу.

Показувала десь на небі ціле її життя. Всі зорі, які від дитини

бачила, всю росу, яка падала на її голову і всі подуви вітру, які колинебудь глядили її по лиці.

Виймала оця пісня з її душі як з чорної скрині все чарівне і ясне і розвертала перед нею і надивитись вона не могла сама на себе в дивнім світланню.

Десь там на горах сидить орел, пісня розвіває його крила і подув цих крил гоїть її серце, стирає чорну кров з нього.

Чує, як сини держаться маленькими руками за її рукави, як ростуть з кожним звуком. Чує кожне їх слово колинебудь сказане і кожну розмову за Україну. Всі невиразні і таємні назви випрядують з волосся зв'язд і як прегобате намисто обіймають її шию.

Блискотять ріки по всій нашій землі і падають з громом у море, а нарід зривається на ноги. На переді її сини і вона з ними йде на ту Україну, бо вона, та Україна плаче й голосить над своїми дітьми, хоче щоби всі були вкупі.

Те голосіння вплакується в небо; його покров морщиться і роздирається, а пісня стає у Бога коло порога і заносить скаргу.

Як перестали співати то Марія стала непорушно, як на образі намальована.

З купи жінок, яких багато зійшлося, одна, вже стара, приступила до стола.

— То ви наші? Богу дякувати, що ви вже раз прийшли! — говорила.

— Ой ніхто, небожата, нас не любить. Кілько переходило війська, всі нас не люблять. А кілько вони напсували народу! Аби де було: чи в місті, чи на дорозі, чи вже в своїм таки селі, все чужі і чужі ми і ніхто нам не дає віри! — казала друга.

— Йі, чого-ж ви хочете від них? Це-ж не наше військо. Вони такі, як у книжках писано здавна або мальовано на образах, як вони ще наші були. А

тепер вони московські. Де вони годні нам допомгти? От, так потихеньки, аби ніхто не чув, то забалакають.

— Ти молода, читати вмієш, то знаєш краще. Я гадала, що то наші.

— Це навіть не кажіть, бо за це може нам бути велика кара.

Старенька жінка скоро залізла в гурт жінок, що гляділи самою тугою і дихали розпукою.

Зате молода Катерина станула край самого стола.

— Оця Марія, що ми в неї — дивіться, як задервіла від вашого співу. Вона банує за синами, що два пішли до наших охотників, а найменшого взяли Москва і на Сибір. Десь то він серед таких як ви напастував вашого царя, що дуже мучить наш нарід. А вони лиш хан його тай пропав. Учені були всі, маєток за ними пішов великий. В селі ні одна мама так не банує за синами.

— Небого, Маріє, небого — шептали жінки.

— То таки саме перед війною було, як ми сипали могилу о-о-о-о-о Шевченкові, що перед Вами на столі. Сипали другі села на пам'ятку та і ми. Клопіт такий був, бо старі не пусkali в день сипати, робота в полі, а ми змовилися і сипали ночами: одні кіньми, другі тачками, інші-лиш рискалями. Таку могилу висипали як дзвіниця. І Марія з трьома синами помагала.

— Та що з того, що сипали? Лише біди селу наробили. Москва прийшла та могилу розкидали, розподтали, грошей шукали чи чого та й за ту могилу і мій Михайло пропав.

— А хочби й на віки пропав ваш Михайло, то люде ніколи його не забудуть. Не боявся він Москалів, а сказав їм правду.

— Ви — каже — цілу Україну перерили як свині та ще й до нас прийшли рити?

(Продовження на стор. 9-й).

Др. Володимир Січинський.

ЖІНКА Й УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО

ЖІНКА і мистецтво. Життя і творчість. Суспільство і провід. Оце ті проблеми, які мимоволі насуваються при розгляді нашої теми.

З'ясовуючи значіння і ролю жінки в творенні мистецтва і з'окрема мистецтва народного, селянського, мусимо собі усвідомити, що в історичному процесі участь жінки в творенню плястичних форм життя завжди залежала від становища жінки—1.) соціального, 2.) громадського і лише в третій мірі — родинного.

Хоч мистецтво жінок полягало головню в ручних працях домашнього вжитку, що тісно зв'язане передовсім з родинним життям, родинним оточенням, проте виховуюче значіння цієї «домашньої» творчості, далеко виходить поза поріг родини. Крім того, роля жінки в творенню народних зразків мистецтва, підвищений або зменшений темп цієї творчості, завжди залежав від становища жінки в суспільстві, що звичайно кермується соціальними і громадськими правовими нормами. Можна з певністю сказати, що чим більше жінка бере участь в громадському життю і чим значіння її в родині досягає рівеня чоловіка — тим і творчість жінки у мистецтві є більш актуальна і яскрава. Бо-ж кожний вияв мистецтва міряється не кількістю, а якістю, а вже значіння мистецтва як виховуючого чинника досягається не сіпною повсякчасною повторністю, але постійним творенням нових форм мистецького вислову, що йде рівнобіжно з біологічним розвитком і поступом життя.

Найкращий доказ, що яскраво підтверджує повще твердження дає нам саме українське народне мистецтво. Відомо, що на Україні, як рідко де на Заході і Сході, жінки завжди брали живу участь в громадському життю, користувались великою пошаною з боку мужчин, де в подружньому життю стояли на рівні з чоловіками (звідси і український термін 'дружина'), ба навіть подекуди мали більш рішаючий голос ніж чоловіки і то не тільки у родинно-господарських, але навіть і в громадських справах. Про це оповідають нам і численні чужі мандрівники, що бували на Україні, починаючи від арабських письменників 10—12 століття, далі народні українські приказки, пісні і казки. Власне в цих обставинах мусимо шукати поясень — чому власне на Україні народне мистецтво, витворене головню руками жінок, досягнуло таких оригінальних, самобутніх, а значить творчих і життєздатних форм та висо-

кого мистецького рівеня.

Навпаки, в тих країнах і народів де становище жінки було незавидне, часто рабське, залежне цілковито від її пана і володаря-чоловіка, або де жінка відогравала ролю лише самиці — там народне мистецтво жінок, ще не виходило поза мури родинного дому, хоч кількість було розвинене, але своїм творчим поривом ніколи не досягало високого рівеня. А значить і сама роля мистецтва тут не була життєва, творча і пробуджуюча лише як чинник консервативний, як рабське

Дівчина з Борщівщини.

повторювання одних і тих самих готових зразків, які вкінці вживали самих себе, розкладали і нівчили життя.

Що иншого мистецтво творче, що вироблюється лише вільною людиною повною життєздатних сил, що працює з радістю—не примусово, і що відчуває внутрішнє задоволення зі своєї праці-творчості. Таке творче мистецтво, як необхідна складова частина життя, стає організуючим і керуючим чинником громадянства, иншими словами—повстає соціальна течія мистецтва.

Мистецтво тоді стає ужитковим, в найширшому розумінні цього слова.

Коли приглянутися до мистецької праці жінок в тісному родинному колі, то і тут покажеться, що ролі родинного «домашнього» мистецтва далеко переходить поза межі родини. Передовсім у вільному стоварішенню-суспільстві, родина є лише одною зі складових ланок громадянства. А міцна одиниця суспільства творить і міцну організацію вищого порядку—грумада, держава, людство. Отже, коли мистецтво родини твориться не лише за принципом чисто-егоїстичним, сучо індивідуальним лише «для себе», для свого «тихого затишка» але має ширшу мету, як організуючий чинник, як підготовка підрастаючого покоління до громадського, колективного життя,—тоді і мистецтво родинного оточення набірає більшого вже суспільного значіння.

Власне українське народне мистецтво завжди виходило далеко поза чисто-родинні рамки, а в родинному, хатньому оточенню мало значіння громадського виховання.

Зі всіх галузів українського народнього мистецтва, руками жінок найбільше виконуються такі праці як настінна хатня орнаментака, ткацтво (килими, тканини, вишивки), шиття одягу і так зване культове мистецтво (писанки, витинки з паперу та ин.). Отже, коли мужчина займається виробництвом твердих матеріалів що тяжче даються до оброблення (металь, дерево, глина, шкіра), то жінка оформлює матеріали більш делікатні, м'яккі (матерія, нитка, папір, фарба). Одначе не можна сказати, щоби праця жінки була «легшою», бо коли мистецька праця мужчин вимагає сильного, але короткого фізичного напруження, то праця жінок при легкості одно-разового напруження, дає більшу тяглість праці при постійній неспинній повторній увазі, що вимагає незвичайної пильности (наприклад рітмічні рухи при тканню, вишиванню, орнаментації писанок то що).

Вивчаючи народне мистецтво українських селянок, ми постійно знаходимо мистецькі виробы поза колом чисто-родинного життя. Досить згадати, що наприклад вишивки, вишивані прикраси, орнаментавані тканини, витинки з паперу та ин., завжди були одною з головних прикрас будов громадського призначіння як церкви, а в старі часи також школи, шпиталі то що, доки новіший псевдо-гігієнізм і капіталістичний утілітаризм 19-го століття не зробив ці громадські будови несприятливими касарнями з голими обдертими стінами і темними коритарами (саме

антигігієнічними). Стала пустака!.. Будова вже перестала бути організуючим чинником суспільства. Інакше бачимо в простій українській хаті. Українські жінки, переважно молоді дівчата, чудово розмальовують хату і то не тільки в середині (для ближчого родинного оточення), але і назовні, з надвору і вулиці, де кожній громадянці може любитись привабливими малюнками. Тут власне криється значіння суспільного впливу настінних мальовил. Засіб цього впливу є ритм ліній (орнамент, визерунок) і барва.

А ритм в мистецтві, як це доведено, є ритм праці. І навпаки, ритм рисунок (орнаменту) впливає на ритм праці. Привабна, гарна лінія рисунок, рітмічна повторність ріжних комбінацій ліній, весела мягких барв і перехідних гармонійних тонів кольорів, півсвідомо впливає на людину. Ритм ліній спонукує до ритму праці, а яскрава і гармонійна музика барв звеселює працю, підвищує енергію і рух життя.

То саме можна сказати і про всі інші виробы домашнього вжитку, що мають орнаментавані та інші оздобы. Одначе характер рисунок, уклад ліній і барв мусть бути ріжні для кожного предмету. Інший він на стіні хати, інший на посуді, інший на одеді. Орнамент мусть строго відповідати матеріалу з якого виконана річ (матеріяльність), призначінню предмету (функціональність) і формі та конструкції предмету або будови (конструктивізм). Всім цим вимогам українське мистецтво відповідає якнайкраще — звідси велика мистецька вартість — сила естетичного впливу народніх виробів.

В народньому мистецтві можна знайти ще багато таких «секретів» творчости. Вони пізнаються лише довгими науковими студіями на підставі зібраного сирового матеріалу.

Наукове дослідження українського народнього мистецтва в останні роки набуло великого розмаху. Так наприклад, останні праці українських дослідників про настінні малюнки на Придніпрянщині і Поділлі власне відкрили нам велике багатство творчого хисту українських жінок. Маємо на думці такі видання: Берченко: Про настінні розписи українських хат на Катеринославщині (Київ 1927); В Дніпропетровщині (Харків 1930); В. Тагенмейстер: Стінні розписи на Кам'яничині (Кам'янець Под. 1927); Н. Кржемінський: Стінні розписи на Уманщині (Кам'янець 1927); Л. Левицька: Стінний розпис на Поділлі (Київ 1928); М. Щепотська: Розпис хат на Кам'яничині (Київ 1928); Т. Мишківська: Настінні розписи у містечку Козині (Київ 1930).

(Продовження в сідуючому числі)

СВЯТО УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ

Дня 15 серпня, 1933, у місті Шікаго, українське жіноцтво Америки та Канади створило новий культ — української робітничі на культурній ниві та відсвяткувало з повагою перший раз Свято Української Жінки.

Свято започаткував Союз Українок Америки, а переведено його в життя при допомозі Жіночого Комітету Свята в Шікаго, до якого ввійшли: п. В. Остапчук, голова; п. Марія Кречівська, писарка; п. Катерина Шемердяк, скарбничка; пп. Катерина Дідух, Оля Колісник, Анна Брудна і Анна Грод, комітетові.

Пані Остапчук розпочала свято привітною промовою та перевела вибір председателки свята, на яку вибрано п. Лотоцьку, голову СУА. Секретарками назначено п. Гайович та п-у Горбаль.

Зложено відтак привіти: від Української Виставової Корпорації — др. М. Сіминович, від Українського Народного Союзу — п. Мурашко, від відділу СУА в Ст. Пол — п. Качмар, від Кооперативи Ручних Робіт у Вінніпегу — п. Дима, від українських жінок міста Шікаго — п. Кульпак, від Української Школи Танків — п. Авраменко, від відділу СУА в Київленд — п. Ділай, від Канадійського Товариства Українок — п. Йонкерс, від української молоді Америки — п-а Олесків, а від відділу СУА в Пітсбург — п-а Вишатницька.

Слідували цікаві та змістові промови та реферати: про жаліви відносин на Україні — п. Гребенєцька, про страшний голод на Україні — п. Бражник, яка щойно повернула з Радянської України, про жінку в історії України — п. Лотоцька, про горожанство Українок в Америці

— п. Дякун, про кооперативи народного мистецтва в Канаді — п. Дима, про Лесю Українку — п-а Абрагамовська, про поступ жінок в Канаді — п. Йонкерс, а вкінці про культурні здобутки української жінки, а з'окрема про жіночу пресу в Америці та Канаді — п. М. Бек.

По довгій дискусії рішено вислати до польського посла протест проти переслідувань Українців; протест до американського правительства проти визнання Совітської Росії, а разом прохання прийти з матеріальною поміччю українському голодуючому населенню; прохання до Чехословацького Сенату в справі українських вищих шкіл. Рівнож ухвалено резолюції. Національним гимном закінчено це величаве свято.

Секретарки.

До Чехословацького Сенату, на руки председателя п. Сокуса.

Визнаючи велику освітню вартість Вищих Українських Шкіл заснованих коштом Чехословацького Правительства, Український Жіночий З'їзд Америки й Канади отчим висловлює своє гаряче признання Чехословацькому урядові за його так важку поміч українській молоді, яка зістала позбавлена можливости набувати освіту в рідній мові в своїм власнім краю.

Українське жіноцтво Америки й Канади, зібране на Святі Української Жінки в Шікаго, дня 15. серпня, 1933., рішило вислати прохання до Високого Сенату Чехословацької Республіки, щоби в ім'я цивілізації й гуманности не дозволити на закриття Вищих Українських Шкіл в Чехословацькій Респуб-

лиці, а навпаки, перенести їх на Підкарпатську Русь, де б вони сповнили свої завдання супроти тамошнього населення.

Вносячи що просьбу, віримо, що Високий Сенат і Чехословацький народ, який по цю пору співчував нашим змаганням і пішов на зустріч українській молоді, засновуючи Українські Вищі Школи, звольти ласкаво вислухати наше прохання й задержати ці Вищі Школи, так конечні для економічного й культурного піднесення народу.

Підписи.

Резолюції

Українське жіноцтво, зібране на Святі Української Жінки в Шікаго дня 15. серпня, 1933. рішило:

З огляду на це, що українське жіноцтво Америки за 50 літ своєї іміграції в Америці остало позаду других жінок культурних народів у своїм поступі через брак організації, ми зібрані на Святі Української Жінки в Шікаго, дня 15. серпня, 1933., постановляємо доложити усіх старань, щоби цей застій далше не продовжався

Рішено, що кожна Українка в Америці повинна належати до укр. жіноч. організації національного характеру, що всі ці організації будуть в короткому часі належати до матірньої організації Союз Українок Америки, щоби тим створити один національний, культурно-виховачий фронт який не тільки заступав би наші внутрішні домагання, але також став би відпорною стіною, яка має оборонити українську націю перед ворогами.

Рішено, що українська мати буде виховувати дітей в національному дусі й освідомлювати їх в державницьких зма-

Леся Українка.

НЕХАЙ

ТАК, ми раби, немає гірших в світі!
 Феллаги, парі щасливіші від нас,
 Бо в них і розум, і думки сповиті,
 А в нас вогонь Титана ще не згас.

Ми паралітики з блискучими очима,
 Великі духом, силою малі,
 Орлині крила чуюм за плечима,
 Самі ж кайданами прикуті до землі.

Ми навіть власної не маєм хати,
 Усе одкрите в нас тюремним ключарам:
 Не нам, обдіраним невільникам, казати
 Речення гордее: «Мій дом — мій храм!»

Народ наш, мов диття сілінее зроду,
 Ніколи світа-сонця не видав,
 За ворогів іде в огонь і в воду,
 Катам своїх поводарів отдав.

Одвага наша — меч, политий кров'ю,
 Брязчить у піхвах, ржа його взяла.
 Чия рука, порушена любов'ю,
 Той меч із піхви видобути здола?

Нехай же ми раби, невільники продажні,
 Без сорому, без чести, — хай же й так!
 А хто ж були ті вояки одважні,
 Що їх зібрав під прапор свій Спартак?...

Леся Українка.

ДОСВІТНІ ОГНІ

НІЧ темна людей всіх потомлених скрила
 Під чорні широкі крила.
 Погасли вечірні огні;
 Усі спочивають у сні,
 Всіх владарка ніч покрила.

Хто спить неспить, — покорись темній силі!
 Щасливий, хто сні має милі!
 Від мене сон милий тіка . . .
 Навколо темнота тяжка,
 Навколо все спить, як в могилі.

Привиддя лихі мені душу гнітили,
 Повстати ж не мала я сили . . .
 Зненацька проміння ясне
 Од сну пробудило мене, —
 Досвітні огні засвітили!

Досвітні огні переможні, урочі
 Прорізали тертяву ночі.
 Ще соняшні промінні сплять, —
 Досвітні огні вже горять,
 То світють їх люде робочі.

Вставай, хто живий, в кого думка повсталала!
 Година для праці настала!
 Не бійся досвітньої мли, —
 Досвітній огонь запали,
 Коли ще зоря не заграла.

ганнях українського народу, що буде вписувати їх до українських організацій і народньої школи, що своїм приміром покаже дорогу дочці до продовження цих ідей.

Вкінці рішено, що кожна Українка стане американською горожанкою, буде брати участь в політичному житті Америки й буде заступатись за права, які приписані кожному горожанові Злучених Держав.

«Жіночий Світ»

✓ Ми, українські жінки, зібрані в місті Шікаго на Святи Української Жінки, стверджуємо факт, що наш журнал «Жіночий Світ» є життєвою konieczністю для продовження нашого національного життя на імміграції в Злучених Державах і Ка-

наді, а рівночасно великим культурним здобутком українського жіноцтва в Америці.

Тому взиваємо все українське жіноцтво Америки й Канади піддержувати цей журнал передплатами, збірками пресового фонду, поширюванням його між загалом та доложити всіх старань, щоб цей журнал розвивався та збогачувався як змістом, так і формою.

МАРІЯ

(Докінчення).

— Добре тобі, Катерино, говорити, а він лишив жінку та діти.

— Та й мій мене лишив з дитьми.

— З нас відай котрийсь мусять бути письменний. Та на-

пишіть аби світ знав, як нас Москалі з ярма випрягають. Ми їм ту мотилу не зараз забудемо. Як ми її досипали, то світало, роса нас припала і ми посідали довкола бо ноги боліли. А старший син Марії виліз на сам вершочок та й так гарно говорив до нас, що з цієї нашої мотили будемо дивитися на велику могилу на Україні, щоби ми всі були одноі мисли. Дивися, так дивно, наче б поправді на зорях бачив Україну. Потім ми повставали і співали такі пісні як і ви тепер.

Тут наблизилася Катерина козакові майже до вуха і шептала:

— Ваші пісні такі самі як і Маріїних синів. Тому не будіть її, най її здається, що це її сини співають.

Маруся Синенка.

НИКОЛИ НЕ ПІЗНО

(Образок з сільського життя.)

Дієві особи:

Панас — сивий дід.
Семен — син Панаса.
Катерина — дружина Семена.
Ганя — їхня осьми-літня донька.
Учитель.
Гриць — перший господар.
Гаврило — другий господар.
Микита — третій господар.
Парубки, дівчата, сеяние.

АКТ I.

(На сцені слабе світло. Семен збиває скриньку в своїй хаті, Катерина порастає біля печі, а Ганя сидить біля стола та пильно пише.)

Панас: (входить) Ну, як там невістко, вечера вже готова?

Катерина: Вечера готова вже давно, діду! Оце ми на вас чекаємо, а ви пішли собі десь, немов по своєю смерті!

Панас: Та ти добре знаєш, що я був на зборах; там швидко не упорашся з всіми справами. Та давай чоґонебудь кинути за драбину, а то бач, аж шлунок запався з голуду!

Катерина: Вже даю. А що ви там так довго розбірали на сьогоднішніх зборах?

Панас: Багато! Говорили й про тебе. Та перше поїмо трішки, а відтак я вже все вам розкажу. (Підходить до Гані й хвилинку придивляється її праці.) А що ти робиш, моя перепеличко?

Ганя: Пишу домову вправу.

Панас: Пишеш? Пили, пиши! Тільки тобі здається не видкося. Катеріно! А чому ти не засвітиш Гані каганчика? Хіба-ж не бачиш, що вже темно читати чи писати?

Катерина: Ще що? Хіба ми аж такі багаті, щоб даром висвічувати нафту! Вистачить з неї того, що в школі навчаться, а в дома хай матері помагає!

Панас: Ех, правду кажуть люде що «довгий волос, короткий розум»! Науки йї не треба, а тільки праці! Чому пани в місті так не кажуть? Тому вони й панували, а ми мужики на них працювали, а все це задля такої короткозорості, як оце твоя. Добре, що ми сьогодні заложили школу для таких неграмотніх як ти. Може вдасться бодай до певної міри викоринити цю темноту.

Семен: (який весь час не цікавився темою балачки.) Та-ж ви, тату, сами неграмотні!

Панас: Тому я й перший вписався до цієї школи. Добре, що бодай на старости літ матиму спромогу навчитись грамоти. Маленьким не було як, бо мусів пасти худобу, помагати батькові в хазайстві, а від школи батько викупив мене здоровим кабанчиком. Чи-ж диво, що ми всі тепер темні, як табака в розі? Тому гайда в школу, і я, і ви зі мною! Теперички споживаймо, що бог послав! (Ідять чорний хліб, борщ, картоплі, а по хвилині продовжують.)

Катерина: Діду! Я не пішлаб до вашої школи за ніякі гроші. Не тому, що вона може непотрібна, а тому, що всі пальцями показуватимуть тай ще до того сміятимуться: «Стара, а ще дурна!»

Панас: Чинуха! Дурневі не треба дивуватись, а мудрий не стане сміятись. А ти, Семене, підеш у школу, чи заспіваєш з жінкою одної?

Семен: Та де мені вже ходити до школи. От краще хазайства пильнувати, щоб було що їсти.

Ганя: Ні, тату, треба вам іти до школи! Наш учитель говорив, що там навчаться орудувати машиною, яка краще виконає роботу за чоловіка. Навчаться краще обробляти землю, як у світі краще жити, як боронити свої права та свою землю перед всякими ворогами-наїзниками та много інших корисних річей, які я вже навів не тямлю.

Панас: Так йому, так Ганусю! Ти вже багато навчилась і розумієш що це багато не знаєш. А твій татуню думає, що коли він навчився порпатись у землі, сіяти та жати, що вже всі мудріці поїв! Ніхто не каже, що хазайство треба занедбати, але у вільних хвилях, замість напиватись, треба про науку також тамити. Прийде письмо від староства, хіба ти розшолопаєш, що влада хоче? Бігай тоді по селу за грамотнім, а то це й руку держи в кармані, бо не стане читати. А знаєш грамоту, розпечатав, прочитав і вже все знаєш, що від тебе жадать. Розумів?

Семен: Та воно правда, тату! Всетаки сором іти з парубками чи молодими дівчатами в

школу, як жінка каже.

Катерина: Ще й викрикуватимуть по вулиці: «Дивіть, пішов шкляр!»

Ганя: Ви не мусите йти в школу, мамо! Я вчитиму вас грамоти вдома. А й вас тату, також.

Катерина: Добре, Ганусю, так буде краще.

Семен: Справді добра думка! Ви діду, ходіть до школи, а що Ганя не зможе, так ви доповніте нам.

Панас: Так гаразд, діти! Завтра починаємо науку!

З а н а в і с а .

А К Т І І .

(Шкільна комната прибрана святочно. На стінах видіють портрети Богдана Хмельницького, Івана Мазени, Тараса Шевченка, Івана Франка та інших визначних українських громадян. На переді стоїть таблиця, коло неї розвинена мапа України. На галі сидять дівчата, парубки, господарі, а між ними сивий дід Панас.)

Учитель: Шановні Громадяне та Громадянки! Сьогодні наші останні сходи́ни. Мені з жалем приходиться прощатися з вами, бо ми провели стільки милих вечорів у купці. Чому ми сходились? Відповідь коротка: щоби набути знання. Кожний з вас те добре відає, що сьогоднішні зробиш і кроку без знання. Хочеш довідатися про новості в світі біжи ген до Юрка, а нема Юрка, шукай Павла. Ідеш кудись, по сотній раз питаєш, чи правильно дорогою ідеш та скільки ще кілометрів до цього або тамтого міста. А знаєш грамоту, тільки й глигнув на придорожні стовпки й вже знаєш, бо там все написано. Та це тільки поверховна грамота, якої ми вчилися в останньому сезоні. Світ поступив так далеко вперед, що поверховна грамота не вистачає навіть пересічному селянинові. Нам конечно за́пізнатися з грубою грамотою-знанням, яка уможливила людям літати птахом у воздуху, мчатися стрілою по землі, а навіть пливати рибою у глибокому морі: орати, сіяти, молотити, виробляти всяке знаряддя залізними руками машин. Хто перший набув цього знання, гарбав під свою владу фабрики, машини, сирівець і ставав паном-богачем. Він творив собі армію та здобував собі нові простори, а народ запрягав у ярмо. Як вам вже відомо з історії України, на наш край все сунула свіжа товпа наїзників, жадна наживи та нових рабів. Навіть тепер ми стогнемо під ярмом чотирьох нажер-

ливих наїзників. А чому так діється з сорок-п'яти мільйоновим народом? Тому, що ми не могли, чи не хотіли набути знання! Вкінці народ пізнав своє лихо й кинувся набувати знання, але вороги стали кидати колоди в дорогу. Однак нічого вже не в силі спинити пекучої спраги й селянство починає, помимо всяких перепон, черпати з глибокої криниці знання, бо зрозуміло, що знання — сила, а тільки силою можна волю добути. Тому ніколи не забувайте поширити та поглибити своє знання! А тепер я переконаюся, що ви скористали в цій школі за останню зиму.

Учитель: (питає) Юрку, який вид має земля?

Юрко: Наша земля має вид округлий.

Учитель: Скільки частей частей світа?

Гарасим: (голоситься сам) Маємо п'ять частей світа: Азія, Африка, Америка, Європа та Австралія.

Учитель: Паранька, в котрій часті світа лежить Україна?

Паранька: Україна лежить в Європі.

Учитель: А тепер ви, діду, Панасе, скажіть нам, на скільки частей поділено Україну й до кого вони прилучені?

Панас: Україна є поділена нашими ворогами на чотири часті: на Велику Україну, яку загарбала Московщина; на Західню Україну, яку прилучено до Польщі; на Буковину й Бесарабію, які присвоїла собі Румунія; на Закарпатську Україну, яку загарбала Чехословаччина.

Учитель: Хто був Тарас Шевченко, скаже нам Юстина!

Юстина: Тарас Шевченко — найбільший поет України. Він походив з селянської кріпацької родини і ціле своє життя борювався проти гноблення України Московщиною.

Учитель: Бачу, що ви пильно вчилися і багато скористали. Я певний що на наступний сезон, я знову побачу вас всіх, а головню вас, діду Панасе. Ви були найкращим, хоча найстаршим учеником.

Панас: Мабуть я таки справді найстарший між вами віком і тому годиться й мені сказати кілька слів. Перше хочу подякувати нашому учителеві за його ширю працю та труд над нами. За кілька місяців я навчився зовсім добре читати, писати, а попри це багато іншого, якого я досі не знав чи не розумів. Та коли я вперше засів у цій лавці, я вразно чув хіхотіння, мабуть з моєї дурної лисої голови. Та я не

звертав уваги на сміхи, а щиро взявся до праці, бо сказав собі, що ніколи не пізно вчитись. Але сьогодні я вже не чую сміхів, бо ці, які колись сміялись з мене, сьогодні самі бачуть, що зле робили. А я вдоволений, що дивлюся на світ трішки іншими очима. Шлях освіти та знання — це шлях до кращого завтра цілого українського народу, а промостили його ці тисячі героїв, які склали свої кістки на шляху поступу, щоб тільки нам жилося краще. То-ж споманім їх сьогодні грімкою піснею, з якою й вони так хоробро вмірали на устах! (Панас починає співати »Ще не вмерла Україна«, а всі помагають йому.)

З а н а в і с а .

АКТ III.

(Обстановка та сама, що в першому акті.)

Семен: Я тобі кажу, що не пишеться пишущь, тільки пишуща.

Катерина: Не пишуща, тільки пишущь. Я-ж бачила так в газеті, хочеш, зараз покажу тобі!

Семен: А я бачив в книжці ся не сь. Також можу тобі показати. (Обое шукають, щоби доказати свої твердження.)

Катерина: На, дивись!

Семен: Не дивись, а дивись!

Панас: (входить) Та що це ви так перечитесь? Чи дивись чи дивись; і так добре й так не зле. А де це ваша маленька учителька?

Катерина: Пішла віднести учителєві книжки.

Панас: Сьогодні ми закінчили святочно науку, годиться й вам подібно вчинити. Ви мали таку маленьку, гарненьку учительку, що аж серце раділо коли вона викладала вам все як на тарелі. Варта булоб її щонебудь подарувати на пам'ятку. Хай знає вона, що ми вдячні усім, хто несе просвіту між нас селян!

Семен: Добре тато кажуть, але ми нічого такого не маємо, а до міста далеко йти.

Катерина: Про це я вже подбала! Коли я була посліднього разу в місті, я купила Ганусі гарну суконочку, а крім цього повну торбу лакітків.

Панас: Бач, і ти вже набралась більш розуму!

Катерина: Та ви не смійтесь, діду! Я таки не жалую, що послухала вас, бо таки багато скористала. Я вже сама читаю газету, а в ній є стільки цікавого та корисного про всячину, що я навіть ніколи не припускала, скільки то можна навчитись з неї. Я навіть задумую передплатити собі жіночий журнал.

Ганя: (вбігає задихана) Тату, тату, до нас йдуть якісь люде!

Семен: До нас, а то пощо? Ти ще смаркатенька, щоб старости рипали дверми! (Ганя ховається засоромлена в глибину хати, Катерина й Семен прибирають наборзі хату, а Панас сідає за стіл. Стук.)

Семен: Просимо в хату!

Господарі: Добрий вечір!

Домашні: Добрий вечір!

Панас: Вітайте, чесні господарі! Сідайте!

Гриць: Ми до вас, діду Панасе. Громада скинула сьогодні нашого вїйта, бо у його руки липкі та занадто сприяє чужій владі. На сьогоднішньому зборі вибрано вас одноголосно на голову нашої громади. До недавна ми не могли цього зробити, хоча знали, що від вас нема чеснішого чоловіка в громаді, бо ви не були грамотні. Сьогодні ви самі усунули цю перешкоду. Скажіть, будь ласка, своє слово, бо громада чекає на нього!

Панас: Приятелі ви мої! Не рад я брати на свої плечі такий тягар, але коли це воля громади, так я годжуся. Хай послужу їй бодай в послідних роках svojого життя! Що я став грамотним, це заслуга в першій мірі малої Гані, бо вона мене перша заохотила до книжки; перша піддала думку про школу неграмотніх. (Моргає на Катерину, щоб подала дарунки.) Ганю! Я вже сьогодні одержав свою нагороду, а тепер прийми й ти маленький подаруночок за свій труд. Заразом бажаю тобі щоби ти стала правдивою учителькою в пізніх літах та поповадила українських діточок до світла правди та науки, а наш народ до свободи й волі!

З а н а в і с а .

Леся Українка.

ГОРИТЬ МОЄ СЕРЦЕ...

ГОРИТЬ моє серце, його запалила
Горячая іскра палкого жалю.
Чому ж я не плачу? Рясними словами
Чому я страшного вогню не заллю?

Душа моя плаче, душа моя рветься,
Та слози не ринуть потоком буйним:
Мені до очей не доходить ті слози,
Бо сушить їх туга вогнем запальним.

Хотіла б я вийти у чисте поле,
Припасти лицем до сиріє землі
І так заридати, щоб зорі почули,
Щоб люде вжахнулись на слози мої.

Др. А. Т. Кібзей.

ЖІНОЧІ НЕДУГИ

Др. А. Т. Кібзей

Жіночі недуги діляться на дві часті: на недуги різних полових та родних органів жінки, або т. з. «Генекологію» (Gynaecology), та на Вагітність чи Поліжництво, або т. з. «Обстетрику» чи «Акушерію» (Obstetrics).

А. Генекологія (Gynaecology)

Не легко писати про ці недуги. Та й людям, які не мають найменшого поняття про полові часті тіла жінки, ще трудніше буде їх зрозуміти. Та на жаль — в наших культурних часах — школи та загальне виховання ще не подбали про достаточне освідомлення жінок у цій справі. Звичайна стидливість, несміливість та неотвертість жінок, та взагалі їх несвідомість про їх полові органи, а взаглядно про функції цих органів, вводять їх дуже часто в блуд, що лише посилює недугам та недомаганям.

Тому отці, хоч скупі інформації, нехай послужать нашим жінкам для їх загального освідомлення, для їх здоров'я, для виховання будучого покоління.

АНАТОМІЯ ТА ФІЗІОЛОГІЯ ПОЛОВИХ ОРГАНІВ

(Anatomy and Physiology of the Sexual Organs)

Полові чи родні органи жінки складаються з

матиці, її шийки, яєчників та їх проводів, і похви.

Яєчники (Ovaries) є це маленькі м'ясисті органи завбільшки волосоского оріха, приміщені вnutрі черева — один по правому, а другий по лівому боці матиці. Від них ведуть проводи або рурки (Uterine or Fallopian Tubes) до середини матиці.

Оварі є власне тими органами, що роблять жінку жінкою. Вони відділюють із себе плин що мішається з кровю та дають жінці її рівновагу, повагу, характер, контролю нервового успосіблення, і т. п. Часто трапляється, що, коли яєчники перестануть функціонувати, як приміром при зміні життя (Menopause), або в деяких випадках, коли при операції вирізується яєчники, жінка така страшно терпить, мучиться; попадає часто в умові недуги, безсонність, нестривність, і т. д., що нараз кінчиться і смертю.

Понищий факт доказує ясно, яку важну функцію сповняють яєчники. Попри цю функцію, мають вони ще дві важні, а іменно: контролю менструації (місячних упливів), та репродукції, про що буде мова далше.

Проводи чи рурки від яєчників є це малі проводи, якими маленькі яєчка переходять із яєчників до матиці що 28 днів.

МАТИЦЯ (Uterus, Womb)

Матиця є то мускулярний орган, що міститься в т. з. мідниці, або місниці (в долині черева) і служить як місце, де відбувається запліднення (Conception), та де розвивається й росте мала дитина аж до породів.

Величиною та формою подібна вона до великої грушки, або які два шалі довга а один широка.

Похва (Vagina) — є це отвір, сполучений з матицею, шийкою матиці (Cervix) — що також служить як приряд для запліднення та взагалі для сексуальних (полових) приємностей чи зносин. У верху похви, між так званими губами (Labia) є отвір із мочевого міхура (Urethra) — що служить до видавання мочі.

Верхня часть похви, що складається з т. з. малих і більших губів (Labia Minora and Labia Majora) — зовуть у нас звичайно половими частями (vulva).

У цьому короткому описі трудно згадати

про всі функції цих частей. Та зачнемо про це, що цікавить кожну дівчину та кожну жінку. Отже зачнемо від т. з. менструації.

I. ЖІНОЧІ ПЕРІОДИ (Menstruation)

Жіночі недомогання починають проявлятися звичайно від хвилі, коли дівчина переходить із стану дитинства до віку дівочства. Говоримо тоді, що дівчина «починає dorostati». Це якраз той час, коли дівчина перший раз в своєму житті переходить місячний період, — себо, коли перший раз вийде з її полових органів теча, зложена з крові й слезистої води. Такий стан з'являється відтак у дівчини що місяця, коли він є регулярний. І тому називаємо це «місячним періодом» або «ульивом». До того часу, полові знаряди дівчини були неначе замкнені; від хвилі першого періоду дівчина змінює цілком свій характер; вона стає вже неначе новою особою, починає розцвітати в стан dorostauoї дівчини. З тою хвилиною змінюються її душевні почування. Вона починає поважніше думати й глибоше дивитися на світ. Їй ум кристалізується якось дивно, прибираючи більше поважний, солідний характер, а навіть тіло прибирає кращі заокруглені форми. Одним словом: дівчина з стану дитинства переходить в стан дівочства.

Перший «період» і слідує місячні «періоди» у дівчини мають великий вплив на устаткування її цілого життя в будучині. Дівчина, яка в тому часі одержить добре виховання та освідомлення в справі заховання свого здоров'я, має нагоду здобути собі солідну основу для свого добробуту в здоров'ю й характері на ціле життя, а це є важніше ніж всякі багатства. І тут мама дівчини має дуже важне завдання перед собою. Її ділом є якраз в тому часі повести свою дочку на добру дорогу, з'єднати собі повне довіря у неї й при допомозі доброї поради й навчання, дати своїй дочці перші підвалини для відповідного плекання здоров'я душі й ума.

Річ ясна, що не кожна мама дбає про те: не одна не вміє, не то дочці, але й сама собі поради. Друга-ж, хоч і вміє та не дбає про виховання своєї дочки. А пречінь це надзвичайно важна річ для будучності молоді дівчини, щоб вона знала як собі в таких випадках поради, щоб не тратити здоров'я та не впадати на силах, а головню, розуміти, що є причиною цього всього.

Але є й дбайливі матері, які не спускають з ока виховання та добробут своїх дочок і таким матерям належить повна пошана та признання.

Перший місячний «період» у дівчини не приходить нагло. Він починається остерігаючи-

ми проявами, що їх лікар, а навіть і дбайлива й досвідчена мама, мусить легко пізнати. І тоді якраз мама повинна без обиняків підготувати свою дочку до цього першого періоду так, щоб дочка наперед знала, що її чекає, а не щоб у хвилині того першого періоду була перелякана та не знала, що з нею діється. Буває й таке, що коли несвідоме свого стану дівча побачить і почує, що «кров тече з неї», то попадає воно з переляку й клопоту в стан гістерії або дуає, що воно скалічилося і змиває собі родні части тіла холодною водою, щоб застановити уплив крові. А це якраз дуже шкідливо, бо може припинити місячні періоди на довгий час, а в кожному разі дуже шкідливо впливає на її здоров'я.

ПРОЯВИ ПЕРШОГО «МІСЯЧНОГО ПЕРІОДУ»

Перший «місячний період» або місячний уплив у жінки заповідається всілякими проявами: болем і заворотами голови, оспалістю, повільністю думок, болями в крижах і ногах. Це є перші знаки, що дівча має перебути якусь зміну. Воно вже не цікавиться товариством дітей і своїх ровесниць; радше шукає самоти та не бере живої участі в диточих забавах і розривках. При тім воно неспокойне, нерве, дразливе; очі в нього тратьть звичайний блеск, — загалом кажучи, воно стає загадочним само для себе й для своїх приятельок і приятелів. Та не лиш назовні, але й в своїому внутрі, воно переходить радикальні зміни. Таке дівча збуджує в собі якісь нові надії та чувства, які воно само ледви чи розуміє та й тому його поведення є дивним для оточуючих його осіб. Це якраз є той час, коли мама дбайлива про свою доньку, повинна більше заопікуватися нею та розумно підготувати її до дівочого стану.

ВІК, в котрому такі признаки зближаючого першого місячного періоду у дівчини з'являються, не є точно означений і залежить це від всіляких обставин. В теплішому підсонні (кліматі) той час приходить вчасніше ніж в підсонні холоднішому; у полудневої раси людей вчасніше ніж у північної. Той час, або «дівоча пора» може бути прискорена або припізнена відповідно до способу життя та оточення. Прискорює його буйне життя, шум та несупокій великоміського життя; читання любовних книжок, оповідань та романтичних поезій; часте відвідування балів, театрів та забав; густе приставання з хлопцями, і т. п. Припізнює місячний період життя дівчат на селі в здоровій околиці, здорова фізична праця без великої нагоди до любовних фантазій і мрій, і т. п.

Та всетаки те все залежить багато від інди-

відуальності. Звичайно перший місячний період (місячний уплив) у дівчат в уміреному підсонні й при нормальних обставинах починається у віку між 14-им а 15-им роком життя. Але буває воно й скорше, приміром, між 12-им а 13-им роком життя, або навіть пізніше: між 16-им а 18-им. Та якби воно не було, коли т. з. перший «місячний період» є вислідом природного розвою дівчат, то не потребує він ніякої лікарської помочі або посередництва. Загально сказати тільки можна, що чим пізніше зачнетесь перший місячний період, тим більше дівчина здорова. Дівчата, у яких місячний період зачався заскоро, — це звичайно дівчата тілесно ослаблені, нервові, перемучені. Отож не добре роблять ті матері, котрі журяться тим, коли їх дочка не мають першого періоду в 14-ім або 15-ім році життя та ще й дають їм якінебудь штучні медицини для прискорення періоду. Коли дівча не має ніякої слабості, коли воно здорове й добре виглядає, то нема потреби журитись тим, що перший період у нього припізнівся до 18-го або навіть до 20-го року життя. Це якраз є добрий знак, що дівчина є здорова й буде довго жити, бо її організм сильний і відпорний на пізніщі жіночі недомогання. Періоди в таких дівчав є якраз дуже «регулярні» в пізнішому віці. Вони родять дітей й не мають багато клопоту при породах тай не легко попадають вони в жіночі недуги. Отож обов'язком мамів є дбати про те, щоб дочок своїх не вводили завчасу в буйне життя товариське, щоб не дозволяли дочкам зачитуватися у всілякі любовні історії та авантури, щоб якнайдовше держали їх здалека від театрив і представлень, розбуджуючих передчасні пристрасти: за те, щоб заподадливо дбали про здорове відживлювання своїх дочок, про їх гімнастику та тілесні вправи на здоровому, свіжому воздуху, і т. п.

ЗВІДКИ БЕРЕТЬСЯ МІСЯЧНИЙ ПЕРІОД

Кожне живуче ество вищого розряду, а так само й чоловік, твориться з яєчка. Кожне звірятко й рослинка є наділені з природи т. з. родними та розплодовими (розплідними) органами, котрі продукують або витворюють розплідні яєчка. У жінок таким розплідним органом є т. з. «яєчники», що їх є по одному, по обох боках матиці. Вони є прикріплені до матиці спеціальними ликуватими подовгастими м'язними або струнами. Яєчники мають в собі безчисленну скількість комірочок, кліттинок або просто яєчок і якраз ті яєчка є правдивими первнями людського життя. Тільки в них є фізично можливий початок живучого плоду.

Між 14-им а 45-им роком життя (на загал беручи), кожна здорова особа жіночого роду дозріває й зносить одно яєчко приблизно раз на 28 днів. То яєчко, в виді кліттинки, на деякий час перед кожодчасним місячним періодом у жінки, починає прозябати, набігає, кільчиться неначе зерно пшениці в землі, продирає свою поволоку й вискакує з яєчника: відтак передирається через т. з. трубку фалопія до матиці, а звідси виходить на двір. Якраз в часі, коли таке яєчко напухає й зачинає продиратись, всі посудини яєчника і м'язні та оболонки, що окружують матицю і її шийку, сильно набігають кровью тай тому червоніють, перечулюються й майже попадають в запалення. Тому й не диво, що в тому часі жінки часто жалуються на біль в яєчниках і в матиці; їм робиться від того гарячо і болічно в долішній часті живота, а той біль поширюється навіть на крижі та ноги.

Такий стан повторяється у кожній здоровій жінчині приблизно раз у місяць, а коли мати на увазі, що перекривлення посудин яєчника й матиці починається все на кілька днів перед місячним упливом (періодом) і що загалом він триває менше-більше через 10 днів в кожному місяці, то й не можна дивуватись, коли з того приводу жінки попадають часто-густо в запалення половых органів та багато терплять і траплять на здоров'ю.

(Продовження в саїдуочуюму часі)

Леся Українка.

НАДІЯ

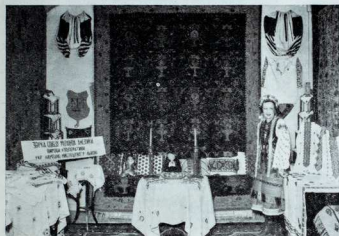
Ні долі ні волі у мене нема,
 Осталася тільки надія одна:
 Надія вернуться ще раз на Україну
 Поглянути ще раз на рідну країну,
 Поглянути ще раз на синій Дніпро,
 Там жити, чи вмерти, мені все одно.
 Поглянути ще раз на степ, могилки,
 В'останне згадати палкї гадки.
 Ні долі ні волі у мене нема,
 Осталася тільки надія одна.

Перша збірка експонатів Союзу
Українок Америки в Українсько-
му Павільоні в Шікаго.

Пані Панамарів, українська спі-
вачка, оглядає експонати народ-
нього мистецтва в Українському
Павільоні в Шікаго.

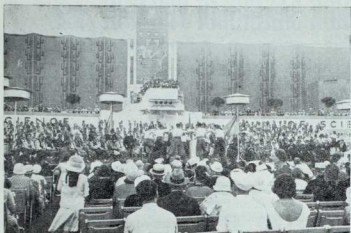

Друга збірка експонатів Союзу
Українок Америки в Українсько-
му Павільоні в Шікаго.

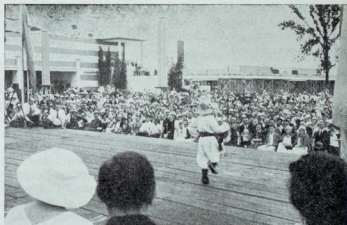

Ученики В. Авраменка танцюють «Аркана» на сцені в «Гол оф Сайенс» на Світовій Виставі в Шікаго.

Малий Іван Желехівський танцює «Чумака» перед численною публікою на Світовій Виставі в Шікаго.

Український Хор та Танцюристи, які брали участь в програмі Українського Дня на Світовій Виставі в Шікаго.

СОЮЗ УКРАЇНОК ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ

На річній загальній збірній Союзу Українок Західної України дня 9 травня 1933, у Львові прийняті між іншими такі резолюції:

Важкий і відповідальний момент, який переживає Українська Нація, вимагає від українського жіноцтва вияву як найбільшої енергії у праці на всіх ділянках громадянського життя. Зокрема важкі завдання які стоять перед країною жіночою організацією Союзу Українок вимагають повної консолідації жіночих сил, єдності та скріплення внутрішньої дисципліни та організації.

В переконанні про велику роль, яка припадає українській жінці в змаганнях Нації та в творенні національної культури, загальні збори доручають Головному Виділові стояти й далі на сторожі прав, які належать українській жінці серед власного громадянства.

У справі акції «Свій до Свого»

Загальні збори оцінюють велику вагу, яку для Нації, так під оглядом господарським, як і політичним, має власний промисл і торгівля; тому із задоволенням стверджують, що зорганізоване жіноцтво причинилося в звітному році до поширення серед нашого загалу та до частинного зреалізування ключа: «свій до свого». Однак для певного успіху цієї акції треба дальшої пильної уваги та послідовності цілого громадянства, зокрема жіноцтва. Тому загальні збори завивають усіх своїх членів:

1.—Переводити на кожному

кроці ключ: «Свій до свого» в життя.

2.—Пропагувати його серед свого оточення.

Резолюції у справі плакання народного мистецтва.

Загальні збори Союзу Українок, навізуючи до давніх традицій жіночих товариств та започаткованої праці окремого реферату для справ народного мистецтва при Г.В. рішають:

1.—Оживити серед жіноцтва зацікавлення народним мистецтвом при допомозі рефератів, виставок і т. п.

2.—Зберігти серед сільського жіноцтва місцеву народню нощу, там де вона ще захована, та пропагувати її в стилевих зразках (бодай як святочний одяг) серед жіноцтва всіх шарів нашої суспільності.

3.—Виготовити при допомозі філій і кружків Союзу Українок оригінальну збірку предметів народньої творчости для науково-музейних цілей.

Резолюція в справі звязків з міжнародними жіночими організаціями.

Загальні збори стверджують із задоволенням, що завдяки праці Головного Виділу та жертовности філій і кружків Союзу Українок і наших заморських Сестер, Союз Українок поширив та закріпив у звітному році свої звязки з міжнародними жіночими організаціями.

2.—Доручають Головному Виділові присвятити й у черговому році пильну увагу цій справі—при матеріальній піддержці з боку організованого жіноцтва.

Резолюції у справі Всеукраїнського Жіночого Конгресу.

З нагоди 50-літніх роковин заснування першої української жіночої організації, які припадають в 1934 році, порішають загальні збори скликати в літі 1934 року Український Жіночий Конгрес у Станиславові. Загальні збори доручають Головному Виділові Союзу Українок покликати до життя в найближчих тижнях конгресовий комітет та конгресові комісії, які займуться підготовкою й організацією конгресу. Загальні збори накладають на філії і кружки Союзу Українок та все зорганізоване жіноцтво обов'язок виконати бюджет, який устійнить конгресовий комітет.

Резолюції у справі молоді.

1.—Загальні збори стверджують велику вагу організації молодшого жіночого покоління в рамках Союзу Українок та накладають на виділи філій та кружків Союзу Українок обов'язок присвятити цій справі пильну увагу.

2.—Найкращою формою співпраці молоді в Союзі Українок вважають загальні збори безпосередньо її участь в нашій організації, без виділювання в окремі секції.

3.—Колиб локальні умовини вимагали згуртування молодших членів в окремих так званих «секціях молоді», то це може статися лише на основі правильника, затвердженого головним віділом Союзу Українок.

Привітання від Загальних Зборів Союзу Українок Сестрам Українкам Америки й Канади.

Українське організоване жіноцтво Галицької Землі, зібране на загальних зборах краївої жіночої організації Союз Українок, в числі 200 делегаток від філій та кружків Союзу Українок вистає найширше дороги заморські Сестри, зеднані в жіночих організаціях.

Разом із цим організоване галицьке жіноцтво складає заморським Сестрам, а насамперед Союзів Українок Канади—горячу подяку за дотеперішню матеріальну піддержку для нашої організації, зокрема на фонд делегаток, завдяки чому мали ми змогу піддержувати звязки з міжнародними жіночими організаціями, та пропагувати нашу справу закордоном.

Одночасно загальні збори повідомляють жіноцтво Америки й Канади, що в літі, 1934 року минає 50-ліття від заснування Наталією Кобринською першого українського жіночого Товариства в Станиславові. З тієї нагоди бажає галицьке жіноцтво уладити в Станиславові великий Жіночий Конгрес, який причинився-б не тільки до морального підйому серед нашого жіноцтва, але й затіснив би наші звязки з жіноцтвом заморської еміграції, якого представниці сподіваємося повітати в найбільшому числі на цьому святі. Віримо, що жіноцтво Америки й Канади і на цей раз не відмовить нам своєї допомоги до зреалізування тієї справи.

До побачення на Конгресі!

(Переклав Володимир Буката).

СЛОВА МУДРЦІВ

Є два шляхи до щастя: можемо зменшити наші потреби, або збільшити наш маєток. Обома шляхами дійдемо до нашої мети. Але кожний мусить вибрати собі цей шлях, по котрому йому найлегше буде йти. Если ти без заняття, слабий або вбогий, щоби тобі як тяжко було зменшити свої потреби, тобі ще тяжче булоб збільшити свій маєток. Коли ти рухливий, молодий і здоровий, тоді може легше тобі збільшити свій маєток, ніж зменшити свої потреби. Але коли ти є **мудрий**—ти піднесеш себе до висоти й великоти й тоді візьмеш **оба** шляхи, чи ти буди би молодий або старий, багатий або бідний. А коли ти є дуже мудрий, то підеш обома шляхами в цей спосіб, щоби не тільки себе задоволити, але щоби і збільшити загальне щастя суспільства.

— Б. Френклин.

Характер і дані провідника відбиваються на цих, котрих він підбирає собі до роботи. Покажи мені робітників — а я пізнаю їхнього наставника.

— А. Ньюком.

Легко в суспільстві жити думками загалу. Легко на самоті жити своїми думками. Але **великий чоловік** — це той, котрий між людьми світа придержується самостійности думок, котрим жив би він на самоті.

— Емерсон.

Не страхайся кінця життя, але май страх, щоби твоє життя не було без початку.

— Кардинал Ньюман.

Той сміється з ран—котрий ще не був ранений.

— Шекспір.

Знання потрібне до побіди. Ми німечіти в міру нашого незнання. Думка витворює характер. Воля творить обставини й окруження.

— Анна Бесант.

Бути сімдесять-літнім **молодцем** є деколи веселіше ніж бути сорок-літнім **старцем**.

— О. В. Голме.

Старайся так жити, щоби вразі смерті, навіть погребник був сумний.

— Марк Твєйні.

Образ — це поезія без слів.

— Гораций.

Життя—немов думка.

— Колрідж.

Нація котра має **школи** —має **будучність**.

— Бісмарк

Заки будеш вірити в безсмертність — вір в життя!

— Р. Л. Стівенсон.

Хто служить добре своїому краюві, не потребує праділів...

— Волтер.

Найвищі дерева мають найбільше причини боятися грому.

— Ч. Ролін.

Цей, хто любить книжку — буде все мати вірного приятеля, широго дорадника, великого товариша й доброго потішителя.

— І. Баров.

Дерево свободи мусить ся кормити час від часу кровю патріотів та гнобителів.

— Томас Джефферсон.

ПРАЦЯ У ВІДДІЛАХ С. У. А.

ПРОДОВЖУЄМО ПРАЦЮ.

Гемтремк, Міш.

Последні збори відділу 26. СУА в Гемтремк, відбулися дня 30. серпня, ц. р. в Українській Хаті при Грейлінг вулиці. На збори прибули майже всі членкині, а це мабуть тому, що наш відділ не мав зборів протягом трьох місяців.

На цих зборах пані Стецько, предсідателька нашого відділу, внесла свою резигнацію, але членкині не хотіли прийняти її. Дперва тоді, коли п. Стецько представила деякі факти, вони згодились прийняти її резигнацію. На місце п. Стецько, вибрано предсідателькою паню Сеньків, яка має урядувати до річних зборів. Початку п. Сеньків відлекувалась, але, коли членкині грімкими оплесками одобренья загнули її оправдування, п. Сеньків прийняла уряд та подякувала членкиням за довір'я.

Членкині жалували, що п. Стецько зрезигнувала бо положила не мало труду для відділу через цілий рік. Її праця відзначалась завязістю та щірістю й тому було нам дивно, що хтось міг щонебудь закинути їй. Членкині виявили свою вдячність для п. Стецько щирою подякою та побажанням, щоби вона ще довго працювала як щира патріотка у відділі Союзу Українок Америки.

По вичерпанню програми, п. Стефанюк представила справу нашого журналу «Жіночий Світ». Вона показала, яку то велику та гарну ціль поставив собі журнал і який це великий здобуток для українського жіноцтва в Америці. Вікніці заявила, що українське жіноцтво

не повинно легковажити собі справу видавництва, а піддержати його всіми силами. Запропонувала вислати щонебудь з відділової каси на цю ціль. Рішено вислати негайно \$10.00, а рівнож устроїти яесь підприємство на цю саму ціль.

Членкині нашого відділу рівнож закликають всі інші відділи віднести з повною посвятою до такого гарного дія, як видавництво «Жіночий Світ» та прийти йому з щирою допомогою.

Катерина Стефанюк, секр.

ІДЕМО ВПЕРЕД!

Ансонія, Конн.

Наш 38. відділ Союзу Українок Америки ще дуже молоденький, бо засновано його в березні, 1932 року. Однак відділ вже був всилі вислати свою представницю п. Олену Горбаль, на Перший Конгрес, який відбувся в травні, в місті Нью Йорк. На початку вписалось 50 членкинь, але тепер відділ змалів і начислює 30 членкинь. Збори відбуваються другого четверга кожного місяця.

В последньому році не можна було розвести великої акції, бо економічна криза далась взнаки майже всім членкиням, але вєстакі відділ дещо робив. В місяці березні відділ устроїв забаву, на яку прибуло 400 гостей. В травні знову, відділ справив спільну вечеру, на котру прибуло 150 гостей. Підчас вечері говорили різні бесідники, а ученики зі школи п. Авраменка, бавили всіх народніми танками.

До першого уряду вийшли слідуючі: п. Анна Мерещак, пред.; п-а Олена Горбаль, заст. пред.; п-а Юзефіна Адзіма, фін.

секр.; п-а Анна Гамуляк, рек. секр.; п. Е. Глива, касієрка.

Однак зайшли деякі зміни в уряді й він тепер складається з таких осіб: п. Анна Мерещак, пред.; п. Юзефіна Думарицька, рек. секр.; п-а Анна Гамуляк, фін. секр.; п. Б. Мирон, касієрка.

Іде зима й ми сподіємось взятися до щирої праці на цей сезон. Годі сидіти з заложеними руками коли на Україні голод та ворожа підла рука, випирають з наших братів та сестер останки життя. Тай не тільки в нашому відділі СУА, але в кожному іншому, повинно закіпнати народне життя, щоби колись ми знову не жалували, що промарнували даремно неповоротний час.

Членкиня.

ПОСВЯТИМСЯ ДЛЯ НАШОГО ЖУРНАЛУ!

Гемтремк, Міш.

Як то гарно, що появилися в Америці одинокий журнал українських жінок! Як то приємно перегортати сторінку за сторінкою, спинуючись на цікавих ілюстраціях чи цікавих наголосках! На кожній сторінці, щось нового, щось цікавого. Справді, «Жіночий Світ» поширює освіту та знання; дбає про культурне піднесення української жінки на еміграції.

Але як довго буде «Жіночий Світ» існувати? Від нас самих залежить відповідь. В Америці начислюють 52 відділи Союзу Українок Америки й чи не був би сором, коли би так журнал перестав виходити з браку фондів. І так може статись, коли ми будемо ставитись обоятно до цієї важкої справи.

Однак так не повинно бути! Ми повинні взятися щиро до праці та показати, що ми знаємо вартість такого журналу для української культури! Ми повинні всі як одна кинути за передплатниками та пресовим фондом, немов доля журналу залежала виключно від кожною з нас осіб! Тільки постійною працею всіх, зможемо ми стало вдержати журнал!

Дехто скаже, що тяжкі часи. Це правда, але й правдою є те, що ми щодня тратимо гроші на пусті та непотрібні речі, а коли прийдеться передплатити журнал, так ми відмовлемось з причини безробіття та браку грошей. Для доброї патріотки, для чесної людини, все знайдеться два долари в хаті, коли ходять о таке корисне діло, як наш жіночий журнал.

Мені пригадується, як це недавно наші жінки питали, коли вже то ми здобудемося на свій журнал! Завдяки ширій праці одиниць, ми вже маємо три числа, а що тепер кажуть жінки? Тепер жінки забули за свої слова, коли треба трошки попрацювати або зложити щонебудь для цього журналу. Час, жінки, щоби ви прозріли та добивалися кращої долі, як не для себе, так бодай для своїх дітей!

Рівнож мала частина нашого жіноцтва належить до Союзу Українок Америки. Організація ця не входить в особисті погляди членкинь, а вимагає тільки, щоби кожна членкиня була вірною донькою свого народу. Вона старается просвітити жінок, виховати українську молодь в українському дусі та полішити долю цілісного народу через свідомість української матері. І коли ми прилянемося більше, так ми справді переконаємося, що ці українські жінки, які належать до СУА, виховують своїх дітей на дісних

та щирих українських патріотів.

Українські жінки
 Подаймо собі руки!
 Щоб волю здобути,
 Діям навіть на муки.
 Згоду посяймо
 Всюди між нами,
 То волю здобудем
 І скинем кайдани!

К. Стефанюк.

ВРАЖІННЯ З ПОБУТУ В ШКАГО.

Дітройт, Міш.

Я поїхала до Шікаго на Світову Виставу з великою цікавістю, щоби ближче приглянутися акції Українців.

Першого дня оглянула я тільки місто, бо не мала спромози ще розглянутись.

Другого дня поїхала я зраня на Конгрес Молоді, який мене незвичайно цікавив. Загальною мольдою зробила на мене добре враження й можна сподіватись, що матимемо відважних та розумних провідників. Сейчас можна було помітити, яке виховання дали батьки своїм дітям, бо одні були сміливі та активні, а другі соромливі та тихі. Однак представники нашої молоді виявилися добре з свого завдання й тому можемо мати надію на будучину.

Третього дня я поїхала оглянути Український Павільон, про котрий я стільки наслухалась та начиталась. Перше враження було дуже гарне, бо павільон різко відрізнявся від інших павільонів своєю скромністю та мавив до себе красою; прямо кликав заглянути до середини. Не завівся цей, хто заглянув, бо там пишалась літами витворена культура українського народу, а між нею здобутки найновішої ери, твори нашого мистця Архипенка. Цілий ефект псули типи неукраїнської раси, які торгували перфумами та инши-

ми дрібничками не-українсько-го виробу. Недоставало рівнож інформаторів при творах Архипенка які могли би були пояснити дещо про творчість цього модерного артиста.

Четвертого дня була я на програмі Українців в «Гол оу Сайнс». Програма випала знаменито та зробила миле враження.

П'ятого дня насолоджувалась я цікавими темами на Конгресі Професіоналістів. Найбільше враження робив на мене реферат молоді дівчини з Канади, яка говорила про матір. Між иншими речами на цьому конгресі рішено закупити один твір Архипенка за тисячу доларів та подарувати його музеєві у Львові.

Слідуючий день перевела в музею, де переглянула рідкі пам'ятки старовини, які не можна побачити в дітройтському музею.

Останній день минув на оглядних українських установ, а рівнож була я в церкві. Побавившись дещо в знайомих, відїхала я ввечером до Дітройта, щоби раз-на-все заховати в душі гарні та цінні спомини з Світової Вистави.

Анастасія Красіцька,
 передплатниця Ж. С.

ВАЖНЕ

По звітах можна пізнати в котрому відділі панує рух та життя, а в котрому застій та небдальство.

По звітах можна пізнати чи члени сповняють свої обовязки зглядом своєї організації С. У. А. та свого журналу «Ж. С.»

Прохаеться тому усі відділи С. У. А. та инші жіночі товариства надсилати звіти про свою працю для поміщення в цьому відділі «Жіночого Світа».

ХТО ПРАЦЮВАВ ДЛЯ «ЖІНОЧОГО СВІТУ»

Надіслали Пресовий Фонд:

26 відділ США в Гемтремк, вдруге	---- \$10.00
п. Антоніна Куропась з Шікаго, Ілл. збрала між робітницями та робітниками Українського Павільону та переслала	3.00
Жіноче Товариство при Стрільській Громаді в Монреал, Квебек, дарувало о-ставші з передплати	50
п. Юлія Войтович, з Янгстаун, О., збрала та переслала	..... 1.25
Жертвували слідуочи: п. Н. Романовська 50 ц., п. А. Мітулинська 25 ц. а п. Іван Гармич 50 ц.	

Зібрали Передплат:

п. Катерина Яремчук, Дітройт, Міш.	 7
29. відділ США у Вунсакет, Р. Ай.	 5
п. Антоніна Куропась, Шікаго, Ілл.	 2
п. Олена Лотоцька, Джерзі Сіті, Н. Дж.	 2
п. Марія Стецій, Віндзор, Онтаріо	 2
п-а Марія Романов, Дітройт, Міш.	 1

Продали Першого Числа:

п. Антоніна Стангречук, Клівленд О.	..... 25 пр.
п. Юлія Кучер, Карнегі, Па.	..... 25 „
п. Юлія Пішак Нью Йорк, Н. Й.	..... 25 „
29. відділ США у Вунсакет, Р. Ай.	..... 25 „
49. відділ США у Бофало, Н. Й.	..... 6 „
п. Катерина Шемердяк, Шікаго, Ілл.	..... 20 „

Продали Другого й Третього Числа:

29. відділ США у Вунсакет, Р. Ай.	..... 50 „
п-а Анна Пазерина, Дітройт, Міш.	..... 20 „
49. відділ США у Бофало, Н. Й.	..... 16 „
п-а Евгєнія Гіряк, Шікаго, Ілл.	..... 7 „
п. Михайло Глушик, Шікаго, Ілл.	..... 5 „
п. Юлія Кучер, Карнегі, Па.	..... 15 „
п. Юлія Войтович, Янгстаун, О.	..... 15 „
п. Анна Путас, Байон, Н. Дж.	..... 10 „

Всім ширим працівницям та жертводавцям, а головню 26. відділові США в Гемтремк, який зрозумів прикре положення видавництва, Редакція складає шири подяку.

РЕДАКЦІЯ.

ХАЙ ЖИВЕ «ЖІНОЧИЙ СВІТ»!

ВСТАНЬ, українська жінко,
Вже ранок світає!
Глянь, чи чого для тебе
Доля та не має.

Спіши, спіши, назустріч
Сонцю золотому;
Захвай лучі його
У серцю своїому!

Сонцем ясным є для нас
Цей гість «Жіночий Світ».
Чекали ми на нього
Много а много літ.

Хай не буде поміж нами,
Ні жінки одної,
Щоб «Жіночий Світ» минав
Пі хати сумної!

Тому ми Українки,
Всі його читаймо.
Тай всегда до читання
Других заставляймо!

Як би його на зборах
Жінки все читали,
Не одну б велику користь,
Всі б із нього мали.

Даймо помочі руку
Редакторці нашій,
Щоб давав «Жіночий Світ»
Поміч долі вашій.

До праці, Українки,
Фонди здобувати!
Щоб «Жіночому Світу»,
Не прийшлося вмірати.

К. Качмарова.
Міннеаполіс, Мінн.

3 ЖІНОЧОГО РУХУ

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ:

В липні цього року відбувся в Шікаго Інтернаціональний Конгрес Жінок, завданням якого було підшукати шляхів, якими можна би поправити життя людства. Були присутні на цьому конгресі найвизначніші жінки світу, а зі Злучених Держав брало участь 32 організації, а між ними Союз Українок Америки, в особі п. Олени Лотоцької.

Миссис Френсис Перкинс з Нью Йорку була назначена президентом Рузвелтом, головою Департаменту Праці. Це перший раз в історії Злучених Держав, що жінка займила таке високе становище.

В тому самому часі Миссис Рут Брайен Овен була іменована на посаду амбасадорки в Данії. Це також перший випадок в історії Злучених Держав, що жінка репрезентувала цю державу в ролі дипломатки.

З Німеччини приїхала як делегатка на Міжнародний Конгрес Др. Марія Мунк, котра має честь бути першою правничкою і суддею в своїй вітчизні. Американські жіночі товариства використовують її побут в Америці, запрошуючи її на обідку по всіх головних містах з відчитами. В своїх лекціях задумує вона запіззнати американських жінок з становищем жінки в Німеччині та з її впливом на громадське життя.

ГАЛИЧИНА:

Пані Н. Селезінкова, як відпоручниця Союзу Українок Галичини, брала участь в Конгресі Міжнародної Кооперативної Гільди, який відбувся в червні, ц. р. в місті Лондоні.

АНГЛІЯ:

Цього року Англійська Кооперативна Гільда обходить п'ятдесят-літню річницю свого існування. Сім членкинь-основателів започаткувало цю організацію, яка сьогодні налічує 72,000 членкинь. За тих п'ятдесят літ існування, організація причинилася чимало до піднесення становища жінки-робітниці в Англії.

ФРАНЦІЯ:

Послідніми часами роблять заходи в Франції, щоби вибороти жінці рівноправність. Саме тепер запропоновано французькою парламентом новий закон, який дав би французькій жінці повну свободу у всіх цивільних та політичних справах, з одним винятком, а саме: французька жінка ще не мала б права голосування. Сподіємось, що зеходи інтересованих увінчаються повним успіхом, тому що Франція являється одинокою великою державою в світі, яка в такому поступовім віці не дала своїм горожанкам змоги брати активної участі в громадському житті.

АВСТРІЯ:

Пораз перший наділено двох австрійських жінок-лікарок великою надгородою, т. зв. «Гайтингер Прайс», за їх наукові досліді в ділянці фізики. Обі вони, Др. Берта Карлік і Др. Елізабет Ропа працюють в Інституті для розслідування радіум у Відні.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА:

В Празі почав виходити новий журнал «La femme slave»,

який редагують дві жінки: Мілослава Грдлічкова, чешка і Марія Омельченко, українка. Вони мають на меті ознайомити чужинців з діяльністю славянських жінок. Перше число призначене життєписам Масарикової; Др. Анастасієвичевої, сербки; Др. Кюрі-Складовської, польки; Каравелової, болгарки; Софії Паніної, росіянки; Плармінкової, чешки; Солтесової, словачки і сенаторки Кисілевської, українки.

ІРЛАНДІЯ:

Після нового розпорядження найвищої Шкільної Дирекції в Ірландії, всі учительки які вступають в стан супружеский, будуть автоматично звільнені з посад. Бажаючи придбати якнайбільше посад для самотніх учительок-жінок, Дирекція не задумалась над тим, що учителька, яка постановила продовжати свою учительську працю, мимо того, що вийшла заміж, з певністю краще виважується зі своєїго учительського завдання, як учителька, котра уважає цю працю тимчасовою, аж поки не трапиться її нагода одружитися.

НОВА ЗЕЛЯНДИЯ:

Миссис Елизабет Мек-Комс є першою жінкою-посолокю, котру голосуючі Нової Зеландії вибрали як свою представницю до Парляменту. Її попередником на цьому становищі був її покойний муж.

Section by Young Ukrainians

ARE YOU ONE OF THESE?

VERY often we hear young Americans of Ukrainian descent express themselves to the effect that they can be just as patriotic as the native born Ukrainians, in spite of the fact that they do not know the Ukrainian language. In other words, they do not consider it a necessity to acquire a knowledge of the native tongue of their fathers. Perhaps it is so. At any rate, we shall not question the accuracy of this statement, for it is our purpose at this time to dwell only upon some of the benefits which can be derived by the young Ukrainian-Americans, if they should care to exert themselves and gain at least a reading knowledge of the Ukrainian language.

At different meetings, lectures and public Ukrainian affairs, we listen to our speakers depicting to us the glorious, historical past of our people. Firmly convinced it is so, we begin to repeat the statements, having no assurance of their veracity, other than the convincing vigorousness with which they were uttered. Perhaps we have access to a few Ukrainian histories translated into English, but to most of us that privilege is denied. How then, can we authenticate these statements and prove to ourselves that they are not exaggerated?

There is only one trustworthy method known to us, and that is, to resort to the primary sources at our disposal. In our case, they would be the volumes of Ukrainian history, written by such eminent and publicly-recognized historians as Hrushewsky, Krypiakewych, Arkas, and others. Yet these histories

are written by Ukrainian men, in Ukrainian. Consequently, any young Ukrainian aspiring to set out on a little research tour is handicapped at the very outset, if he has no knowledge of the Ukrainian language.

But not only for the purpose of information and authentication should we read the Ukrainian history in Ukrainian. There is also the pure enjoyment which can be derived in living over the past days of glory and renown, the days of trial and tragedy, which it was the destiny of our forefathers to experience. Innumerable examples of the unequal heroism, the incomparable sacrifices, and the brilliant leadership of our historical figures can be encountered in the course of such reading. At the same time, the bitter strife, the petty bickering and the keen rivalry among the ambitious and self-seeking tyrants and despots who brought about the downfall of Ukraine are vividly portrayed.

Can you, young readers, afford to miss this opportunity of availing yourself of the basic facts, necessary to dispel the doubts and contentions of those who still insist on denying the existence of the Ukrainian people? Can you resist the temptation to venture forth on an exciting adventure which will reveal to you the pulsing drama of a nation, in this instance, the nation of your forefathers?

If not, commence to study the Ukrainian language, to-day! Put forth a little effort, expend a little time, and the results will be gratifying both to yourself and others!

Joyce Kilmer.

TREES

I THINK that I shall never see
A poem lovely as a tree.

A tree whose hungry mouth is prest
Against the earth's sweet flowing breast;

A tree that looks at God all day
And lifts her leafy arms to pray;

A tree that may in summer wear
A nest of robins in her hair.

Upon whose bosom snow has lain;
Who intimately lives with rain.

Poems are made by fools like me,
But only God can make a tree.

MISS UKRAINE

Miss Marie Lubas

At a beauty contest conducted in the Ukrainian Pavilion at the Chicago World's Fair, Miss Marie Lubas was honored with the title of "Miss Ukraine," and chosen to reign over the festivities during Ukrainian Week.

Miss Lubas, only 18 and now entering upon her last year of studies in high school, is a life-long resident of Chicago. Athletics have been her favorite hobby since

early childhood and several prize-winning tokens testify to the honors she has achieved in that field.

Dramatics also have a lure for our "Miss Ukraine." Since the age of eleven, she has taken part in all the dramatic activities of her neighborhood, being at the same time a member of the St. Nicholas Choir of Chicago. For the last three and a half years, as a member

of the famous Ukrainian Choir of Chicago under the direction of George Benetsky, she has assisted that musical organization to win different laurels.

"Zinochy Svit" wishes to extend to Miss Marie Lubas its heartiest congratulations upon the occasion of her receiving the distinct honor of "Miss Ukraine" and hopes she will retain the title with the accruing popularity, for some time to come.

P. KULISH.

IRENE

Translated by John Panchuk.

AN old song tells us that no beauty of the countenance is surpassed by the beauty of a lustrous star. But whoever saw the daughter of the centurion Tavold would venture to say that she was more beautiful than the radiant star, prettier than the full moon at midnight, and fairer than the sun itself, which delights the fish in the stream, the beasts in the forests, and the poppies in the field. Perhaps it is somewhat extravagant to speak so, for whoever heard of a girl being fairer than the radiant sun, or the silver moon? Yet our sinful nature is such that when we glance at a beautiful maiden, we deny the existence of anything fairer in heaven or on earth.

Very pretty indeed was the centurion's daughter. The fame of her beauty had spread throughout Ukraine; for it is common among us in Ukraine, that as soon as a comely maiden attains an attractive age, she becomes known everywhere. Many a young Cossack, though no business necessitated his presence at Veytovtsey, rode a hundred verstv or more so that he might see the celebrated daughter of the centurion, the famous Irene, whose renown was lustily proclaimed as with silver trumpets. But all the high hopes and aspirations brought only chagrin and disappointment. The young Cossack gallants were discouraged in their advances. Whether the father was too proud, or the daughter too haughty I cannot tell, but whenever any vaunting gallant returned from Veytovtsey with a crestfallen countenance it was always the same story:

"There is no chance of making a favorable impression, my friend. The flower has not blossomed for us. Maybe someone will pluck it and

place it in his high hat, but he will certainly not be from our lot."

Irene was a full grown girl now, straight and supple as a white poplar in the field. The old centurion would look at her, survey her proud carriage and pretty features, and rejoice with paternal felicity that his old age was blessed with such a daughter. But at times a feeling of sadness seized him.

"You have grown up to maturity, my darling, as a full ear of corn in the field. But will the reaper know what a favor he receives from God? There are plenty of suitors, both of wealth and rank, who seek your hand, but I have no desire to give you in wedlock to a gray-beard whose jealousy would blight your youth as the wind wilts the lonely flower in the meadow. Nor would I see you married to some madcap who could not abandon the dangerous lure of the steppe and the military life, but would join the Cossack bands and lose his life in some foolhardy encounter, leaving you to suffer with little children."

Reflecting and soliloquizing thus, old Tavold sighed deeply and white salty tears glistened in his eyes and rolled down his cheeks. Irene waxed beautiful as a garden flower. Buxom and fair to view, she flitted about over the estate of the old centurion as a honey bee and made everyone happy.

Once Irene had a strange dream. She dreamed that her dead mother came and stood beside her bed and said, "Your girlhood days are over. Every day I pray the merciful Lord to send you a faithful spouse."

Next morning Irene got up neither in a sad nor a cheerful state of mind. She went to her father's room, and blushing red as a rose,

she said: "Father, my maids have prepared the clothes for washing, and I wish the horses to be ready to drive us down to the Trubailo by the Auroch's bank. There the water runs over the pebbles as clear as crystal."

"But why to you want to go so far?" asked her father.

"It isn't so far, father; only a half hour's drive through the meadows, coppices, and before you are aware, the shining and shimmering stream lies before you at the foot of the steep incline."

"Oh, I know you! Whenever you set your mind on anything, you have a winning way of getting it. It's no use to argue with you. Tell old Henry to come here."

Irene skipped outdoors quickly and soon returned with Henry.

Henry was a man considerably well on in years, with massive brows overhanging his eyes, and his gray beard reaching down to his waist. He had been in the family a long time, and had cared for the centurion since the latter was a small boy. He had taught him horsemanship, and had attended the centurion on military expeditions to various parts of Poland, Crimea, and the Black Sea.

Henry entered the room, bowed to the centurion and said, "Good day, my friend!"

The centurion replied, "How do you do, my friend?"

They always addressed each other as friends.

"Hitch the horses to the field wagon and drive our servants to the Trubailo."

"Very well, my friend, we will get the horses ready; to be sure we will," answered Henry.

He called two boys, and with their assistance, pulled the wagon out from the shed. It was an unusually

large wagon, which many a time, years ago, had served as a barricade against the attacks of the Poles and Tartars, and which, on numerous occasions, had added to the impediments of retreat from the outposts, when it had to be dragged over thickets, swamps, and rivers before the pursuing enemy. For an entirely different purpose he pulled out the wagon now, and hitched it to a team of horses in which had perished long ago the vehement fire that darted out of the eyes and nostrils, and threw the horses hither and thither, frightening the women and children, but delighting a Cossack. Now these two white horses behaved quietly under the hand of old Henry, who had also become unaccustomed to the Cossack capering.

The servants carried out the soiled linen and placed it on the wagon. Then they got on themselves, all bedecked with ribbons and flowers. Irene joined them, and as a poppy outdazzles all of the other flowers in the garden, so sat she among her servants. Gray-headed Henry sat in the front. The boys ran to open the gates. The old centurion looked out the window and called, "Do not stay out there too long, Irene."

"I won't, father," she replied.

The driver cracked the whip; the horses neighed, scattering the meadow grass. The sound of their hoofs resounded along the road, and the wagon, the driver, and the girls were soon out of sight.

Before long they reached the coppice. It was spring time, and the grass was fresh, covering the ground with its coat of green. As far as the blue sky above, stretched the green coppice below. And as a bright meteor traces a beaming path through the sky at night, so rode Irene through the wide coppice with her girls. At length the rush of the foaming Trubailo became audible. Through the opening of the trees they beheld the spot where the stream runs over

the rocks, and the sun was reflected on the water in such splendor, that one might have thought it was not water but pure crystal running down the hill and breaking itself up into shiny fragments of glass upon the rocks.

On the opposite side of the Trubailo was a high steep bank overgrown with elm, whose roots overhung the water. Wild hops clung to these roots and swayed in shaggy clusters. Below, the water rushed incessantly. This was the Auroch's bank. The girls surveyed the high bank and asked old Henry why it was called the Auroch's bank.

"Why do you want to know?" questioned Henry.

"Oh, just because we are curious."

"I would tell you, but I am afraid that you would not go to this stream again."

"What is the mystery? Please do tell us."

Unable to resist their curiosity, the old man sat down on a stone beside the stream and began to relate the story.

"Long ago, before the Tartar invasion, a prince ruled over Periaslav. The prince was a mighty hunter and was very fond of chase. Once upon a time when he went hunting in some thick grove, he became separated from his company. For a long time he rode through the forest, when all at once he beheld a herd of aurochs grazing in the open space in the woods."

"What are aurochs?" asked Irene.

"They are wild oxen with golden horns; you cannot see them anywhere now. The prince beheld the aurochs but he was not fascinated by their golden horns; instead, he wondered at the girl of captivating beauty who stood by them. Quickly he rode up to her, but was so dazzled by her beauty that he stopped before reaching her. All at once the prince forgot his companions and the fact that he was lost in the forest, so completely was he enchanted by the fair face of the

strange girl.

"Maiden, will you marry me?" he asked.

"I will marry you when Trubailo reverses its course," she replied.

The prince persisted, "If you refuse me, I will shoot down your aurochs."

"If you kill my aurochs, you will never shoot anything else," retaliated the girl.

The prince became angry and taking his bow, he began to shoot the golden horned aurochs. The aurochs ran into the forest and the prince pursued them, shooting arrow after arrow into the fleeing herd. When they came upon the Trubailo, which was not as narrow as it is now, they plunged over the steep bank into the water. Not one of them could swim across, and each one turned into stone on the bed of the river.

The maiden clasped her hands in despair and cried out, "Because you have drowned my golden horned aurochs, I curse you to wander eternally through this forest."

(To be continued)

WISE SAYINGS

If both sexes thought and acted alike, the world would be even more monotonous than it is.

— Mrs. Franklin D. Roosevelt.

You can now hire a first-class professor for what you once paid a truck driver.

— Dr. J. W. Brister, president of State Teachers' College at Memphis, Tenn.

You judge a country not by what it is in times of prosperity, but by what it is in hard times.

— Paul Claudel,
French diplomat.

Not lukewarm and neutral men make history, but men who accept battle.

— Adolf Hitler.

THE UKRAINIAN YOUTH EXPRESSES ITSELF!

WHILE sojourning in the city of C., I had the opportunity, at one time, to come into contact with a group of Ukrainian boys and girls, ranging in ages from 14 to 18 years, who had assembled for a certain purpose. Prompted by a desire to know their attitude towards Ukraine and Ukrainians, I took the liberty of distributing among them a hastily prepared questionnaire. Five of the twenty questionnaires answered are listed below for your indulgent perusal.

Note the answers, young readers, and compare them with your own ideas. Do they coincide, or do they conflict? Perhaps you would care to express your own opinion on this subject and communicate them to the Ukrainian youth in general, through the medium of this "Section by Young Ukrainians" in *Zinochy Svit*? We defy you to do so! Will you accept our challenge?

Mary V. Beck.

Questions

1. Are you proud to admit that you are of Ukrainian descent? State the reason for your answer.
2. Why is Ukraine in the subjugation of other countries?
3. What have you done to make Ukraine known to your fellow Americans?
4. What can the Ukrainian Youth in America do for Ukraine?
5. Is it necessary or advisable for the Ukrainian Youth in America to organize?

Answers (as submitted)

1. If every Ukrainian knew the history of Ukraine, I doubt if there would be one who wouldn't swell with pride every time he heard the name of Ukraine. Ukraine has the most colorful history of any

nation in Europe, in fact, of almost any nation in the world. Our ancient princes, our republic under the head of Bohdan Chmelnytsky and the Cossacks, and the struggle of our heroic soldiers in recent years, are enough to convince anyone of our glorious past.

2. Ukrainians are in the subjugation of other countries because their land is very rich in fertile soil, and therefore desirable. It is also full of natural resources. For a long time Russia wished to possess the "Bread Basket of Europe."

3. For the purpose of making Ukraine known to Americans, I wrote themes on Ukraine for my English teachers at school; I explained my nationality to people who had never known that such a country exists; I gave intelligent information regarding Ukraine when asked questions by curious or interested individuals.

4. The Ukrainian Youth can do a great service to Ukraine by becoming good American citizens and establishing themselves in the high esteem of Americans, and then spreading Ukrainian propaganda.

5. The Ukrainian Youth ought to organize, not only in the event of war, but also to study about the country of their parents and to know the real reasons for the subjugation of their fatherland.

O. R.

1. I am proud to admit that I am an Ukrainian, because my great grandfathers and grandfathers, on both sides, were Zaporoghian Cossacks. Because of that descent and the training I received by my parents, I, too, consider myself a proud Cossack.

2. I think the Ukrainians are in the subjugation of other countries because they do not have a strong

and capable leader who would organize them and strike the enemies where it hurts the most.

3. At every opportunity I have made known to others that I am an Ukrainian Cossack and have even shown them, to the best of my ability, feats of Cossack horsemanship, which I have been trained in. I also take care to mention our past and glorious history.

4. The Ukrainian Youth can prove to everyone concerned that they are descendants of a healthy and hardy race by cultivating the sports of their forefathers.

5. It is very necessary for the Ukrainian Youth to organize, for together only, can they keep the flame of patriotism burning in their souls. They should also learn to know each other, so that when they become of age, they can choose their mates from their own nationality and not intermarry with persons of other nationalities.

R. O.

1. I take it as a matter of fact that I am Ukrainian. I don't think there is very much to be proud of in the Ukrainian history. It is so discouraging to have people say that they have never heard of Ukraine. There is a little to be proud of, however, as far as our music, dances and costumes are concerned.

2. The Ukrainian people are not free, for when they do get liberty, they fight about who should be the ruler. This has weakened the faith of the people in the government. Bickering among the different denominations has also caused the downfall of Ukrainians.

3. To the best of my ability, I have always informed others as to the whereabouts of Ukraine and

on several occasions I have displayed my Ukrainian costume.

4. Every Ukrainian boy and girl should avail themselves of the great opportunity we have in this country to obtain a good education, so that when Ukraine becomes a free nation, we will have intelligent people to run the government.

5. Ukrainian Youth should organize in order that they might encourage each other and exchange ideas as to how it would be best to liberate Ukraine.

T. K.

1. Whether I am proud of the fact that I am of Ukrainian descent, I cannot safely say, but I have always in the past boasted about how fine Ukrainians and Ukraine really are. The only reason I do this, is because of the feeling of patriotism and nationalism, which my parents have instilled into me.

2. In my opinion, the Ukrainians are subject to foreign rule, because of the lack of experience of the peasant people to run a government. Besides, the Ukrainian rulers had waged war on each other so often that they weakened themselves to such a point that the outside enemies defeated them.

3. My part in making Ukraine known to Americans was as follows: wearing embroidered blouses,

and thereby attracting attention and provoking questions; making speeches and floor talks in European history; taking part in Ukrainian pageants, dramas, etc.

4. The Ukrainian Youth in America can do what the Irish Youth did for Ireland. By organizing and carrying on propaganda, they can show the Americans their side of the question, and demand recognition in Congress, which might lead to an intervention by the United States.

5 The Ukrainian Youth should organize, so that as a unity, they could present the Ukrainian culture and art to the Americans, and make known to them the deplorable conditions in which the Ukrainians are existing abroad.

O. P.

1. I am proud to admit that I am of Ukrainian descent because the Ukrainians are a very cultured and brave people. Our language is considered both expressive and beautiful by prominent professors all over the world. Our poets rank with those of other nations. Our songs are some of the most beautiful known to mankind. Our Ukrainian dancers here in America have startled and hypnotized the Americans by their performances. The whole world knows about the

Cossacks and Hollywood even produced a picture by that name some time ago.

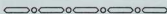
2. Ukraine is not independent because she has two powerful enemies, Poland and Russia. They have done everything in their power to ruin and exterminate the Ukrainian race.

3. In school I have spoken on the subject of Ukraine. I have tried to arouse the sympathy of the Americans, by showing the brutalities committed by the Poles. I have organized a singing and dramatic club. I teach Ukrainian reading and writing to my friends in my own home.

4. The Ukrainian Youth of America should study the history and economics of Ukraine, so that they can prove at every opportunity, that there is an Ukrainian language, history and art. Leagues and teams should also be organized to compete with foreign teams, in order that we might prove that we are an athletic people, too.

5. It is necessary for the Ukrainian Youth to organize, for in union there is strength. Furthermore, an organization will enable us to preserve our language, e s t a b l i s h schools and clubs for the purpose of keeping alive our patriotic ideas and furthering them at all times.

S. G.

Dr. John Yatchew.

A PRAYER

GIVE me, O Lord Thy Holy pow'r
To see my num'rous faults, mistakes.
At dawn of morn when night doth lower,
Through life till death me overtakes.

Help me always to hold my judgment
When others I'm inclined to blame,
Preventing thus a sore infringement
Of rights and feelings I, too, claim

Permit me scale the wall of darkness,
Erected on prejudiced hate,
That tol'rance change such self-made weakness
Whil'st I'm still in my useful state.

For past that wall I know there's gladness
Transcending far b'yond human ken,
Where light of love disperses sadness,
And concord binds all fellow-men.

THE FIRST UKRAINIAN YOUTH'S CONGRESS

held at Chicago, Illinois, August 16 and 17, 1933.

FIRST DAY'S SESSION—AUGUST 16, 1933

The opening session of the First Ukrainian Youth's Congress was called to order by Miss Anastasia Oleskow, Chairman of the Initiative Committee, August 16, 1933, at 11 o'clock A. M., in the North Hall of the Chicago Coliseum, 1513 South Wabash Avenue, Chicago, Illinois, with the pledges of allegiance to the American and Ukrainian flags, by seven-year-old Olga Kolinsky.

Miss Oleskow greeted the delegates and guests with a short welcome address, which was followed by a roll call of the delegates by the Committee's secretary, Miss Mary Kozyra.

DELEGATES

Esther Helwa	Ansonia, Conn.
Thelsa Halubowich	New Haven, Conn.
Olga Nebor	New Haven, Conn.
Michael Baysarowich	Chicago, Ill.
V. Blondynenko	Chicago, Ill.
Anna Diakun	Chicago, Ill.
John Jaworsky	Chicago, Ill.
Dr. P. Kanchier	Chicago, Ill.
Mary Kozyra	Chicago, Ill.
Mary Larga	Chicago, Ill.
Olga Wihok	Chicago, Ill.
Anastasia Oleskow	Chicago, Ill.
Mary Pidlisny	Chicago, Ill.
Olga Sichewsky	Chicago, Ill.
Miroslav Siemens, Jr.	Chicago, Ill.
Olga Struzowska	Chicago, Ill.
Gene Wolkowetzky	Chicago, Ill.
Kathleen Zubinsky	Chicago, Ill.
Michael Charysz	Cicero, Ill.
Wm. Kostyshyn	Cicero, Ill.
Joseph Marmash	Baltimore, Md.
Margaret Semenkiv	Baltimore, Md.
Wm. Gudzinsky	Boston, Mass.
Stephanie Kudrick	Boston, Mass.
John Kulbansky	Ludlow, Mass.
Mary Matyk	Roxbury, Mass.
Melvin Zelechiwsky	Roxbury, Mass.
Jerry Yavorivsky	Roxbury, Mass.
Dan Smuk	Dearborn, Mich.
Katherine Hrishko	Detroit, Mich.
Stephen Danylishyn	Hamtramck, Mich.
Nicholas Prychitko	Hamtramck, Mich.
Steven Stadnyk	Lansing, Mich.
Olga Procai	Minneapolis, Minn.
Pauline Prymack	Minneapolis, Minn.
Michael Moris	Bayonne, N. J.
Wm. Rejtár	Bayonne, N. J.
Sophie Fello	Newark, N. J.
Stephen Shumeyko	Newark, N. J.
Walter Shafrań	Passaic, N. J.
Mary Adams	Patterson, N. J.
S. P. Kanai	Perth Amboy, N. J.
Anna Balko	Brooklyn, N. Y.
E. Prygelsky	Brooklyn, N. Y.
V. Rybka	Brooklyn, N. Y.
Boris Sawitzky	Brooklyn, N. Y.
Stephen Jarema	New York, N. Y.
Michael Krawchuk	New York, N. Y.

Marie Lechytzka	New York, N. Y.
Stephanie Prestiuk	New York, N. Y.
Andrew Shechyhol	New York, N. Y.
Michael Kanai	Syracuse, N. Y.
M. Yavorvsky	Syracuse, N. Y.
John L. Bilinsky	Cleveland, O.
Stephen Herman	Cleveland, O.
Mary Kalnytzky	Cleveland, O.
John Kohut	Cleveland, O.
Mary Mural	Cleveland, O.
Helen Repushinsky	Cleveland, O.
D. Shagala	Cleveland, O.
Nellie Halaban	Ambridge, Pa.
Katherine Hyziak	Ambridge, Pa.
Antone Nituch	Arnold, Pa.
Joanna Zelinska	Arnold, Pa.
Pauline Zorena	Arnold, Pa.
Daniel Anderson	McKees Rocks, Pa.
T. Svystun	Philadelphia, Pa.
Al. Yaremko	Philadelphia, Pa.
Peter Zacharehuk	Philadelphia, Pa.
Louis Mishko	Pittsburgh, Pa.
Mary Shabatara	Pittsburgh, Pa.
V. Mynyk	Scranton, Pa.
Lovey Kowalsky	Wheeling, W. Va.
R. Lucilo	Wheeling, W. Va.
Stephen Witenko	Wheeling, W. Va.
Steve Tkacuk	Chicago, Ill.

CANADA

Natalia Semenuk	Alberta
Estelle Derssho	Winnipeg
Helen Hawrylyuk	Winnipeg
John Hawryshko	Winnipeg
Wm. Scraba	Winnipeg
Mrs. Yonkers	Winnipeg
John Kostiv	Preston, Ont.
Katherine Pukish	Regina, Sask.
A. Pawlyk	Saskatoon, Sask.

Telegrams and welcomes from various organizations and individuals, including a welcome from Kamenari, in Podebrady, were then read.

August 15.—Providence, R. I.—The Ukrainian Girls' Club of Woonsocket heartily greets all delegates of the First Ukrainian Youth's Congress. Swirka, Secretary. (telegram)

August 12—New Britain, Conn.—We, the Ukrainian Youth of New Britain, one of the oldest young people's groups in Connecticut, wish you success in your undertaking in organizing the new Ukrainian generation in the U. S. We are with you in spirit. Ukrainian Youth People's Club. (telegram)

August 17—Scranton, Pa.—Best wishes for a successful Congress. M. Sichynsky-Narodna Wola. (telegram)

Northampton, Pa.—Best wishes for the First Ukrainian Youth's Congress. Mary Nazar. (letter)

New Haven—The Ukrainian Youth of New Haven extend their sincerest wishes for a successful and de-

cisive outcome of the Ukrainian Youth's Congress. (letter)

Canada—Ukrainian youth should organize in America. Best success for the Youth's Congress. Dr. Wachna. (letter)

Winnipeg, Canada—Cannot attend. Wish best of success for the outcome of the Congress. O Ivach. (letter)

Brooklyn, N. Y.—Cannot attend. Wish Congress success. Mrs. K. Kedrowska. (letter)

Montreal, Canada—Unable to attend. Wish Congress best of success. St. Manchur. (letter)

Czechoslovakia-Podebrady—Wish the first Ukrainian Youth's Congress success and hope for the co-operation of the Ukrainian American and European Youth. "Kameniar." (letter)

Pittsburgh, Pa.—With sincere happiness at heart, I greet the First Ukrainian Youth's Congress and sincerely hope that it will lay a solid foundation for a strong organization of Ukrainian Youth. I am with you! John Beck. (letter)

Nominations for a chairman to conduct the Congress were then opened.

In view of the fact that this was the First Congress and the delegates not acquainted with each other, Miss Oleskow proposed Dr. Paul Kanchier, of Chicago, as one of the nominees, and asked for other nominations. As the delegates did not propose any other nominee, Wm. Scraba, Winnipeg, Can., moved that Dr. Kanchier be unanimously elected chairman. This motion was upheld by Stephanie Kudrick, Boston, and unanimously carried.

Dr. Kanchier thanked the delegates for the election, and proceeded with the nominations for the secretaries. Miss Kudrick moved that the Committee's secretary, Mary Kozyra, be unanimously elected. This motion was upheld by Mary Pidlisny, Chicago. The second nominee was Theodore Luciw, Minneapolis, suggested by Miss Oleskow. Both nominees were unanimously elected.

The Chairman proceeded with the "Order of the Day," by calling on Dr. M. Siemens, President of the Ukrainian World's Fair Exhibit, to welcome the delegates in the name of the Corporation. Dr. Siemens expressed his happiness in being able to greet the First Ukrainian Youth's Congress delegates, and invited the assembly to the Ukrainian Pavilion that evening, where the selection of "Miss Ukraine" would take place.

Delegates' tidings followed:

And, Sheyhol, Students' Ass'n of New York; Stephanie Kudrick, Boston, Dramatic and Dancing Club; John Hawryshko, Winnipeg Youth; Stephen Danylyshyn, Citizens' Club, Hamtramck; Wm. Shafran, Youth of Passaic, N. J.; Wm. Scraba, Winnipeg Youth; Nicholas Prychitko, Dramalites, Hamtramck, Mich.; Sophie Fellow, Czornomorska Sith, Newark, N. J.; Katherine Hriszko, Detroit, Mich.; Mary Mural, Parish Club, Cleveland; Melvin Zelechivsky, Ukr. Dancers, Roxbury, Mass.; Daniel Anderson, Ukr. Americanization League, McKees Rocks, Pa.; Joseph Marsh, Athletic Club, Baltimore, Md.; A. Pituch, Ukr. Athletic Club, Arnold, Pa.; Joanna Zelinsky, Arnold, Pa.

Due to the large number of delegates and most of them expressing similar tidings, Mr. Danylyshyn suggested that welcomes be discontinued in order to save time. Mr. Shumeyko moved that the Chair thank all the delegates for coming and urged procedure with the order of the day.

ADDRESSES

Dr. L. Mishuha, a representative of the Ukrainian National Association, and Editor of "Svoboda," welcomed the delegates with a short speech on "Ideas of the Ukrainian Youth in America." ". . . This First Congress of the Ukrainian Youth of America and Canada is our great hope and the first step toward common understanding between our youth, the older generation, and the leaders of our people. America is composed of many nationalities and we Ukrainians should form one group of American Citizens with a Ukrainian background. In case of necessity, we like the American-Germans in the last war, could aid compatriots in Europe in gaining our independence . . ."

Mr. Chyz, a representative of the Ukrainian Working Men's Association, and "Narodna Wola," welcomed the delegates, expressing his happiness in having the opportunity to attend the Congress and urged the delegates to speak frankly and open-mindedly as he came to learn something of the ideas and desires of the Ukrainian youth in order to aid them in their undertakings. He also stated that he did not come to teach the Congress anything but to learn something from it.

Mr. Chandoha, a representative of the National Aid Society, and Editor of the "National Word," welcomed the delegates and congratulated the Ukrainian youth on their answer to the call of their motherland, and that in spite of the influences which surround them the Ukrainian youth wants to do its part toward Ukrainian freedom.

Mr. John Korolishyn, professor from Detroit, expressed himself in the English language, enumerating the difficulties confronting the Ukrainian youth in learning to speak the Ukrainian language, also stating the possibilities of being good Ukrainian patriots, yet not being able to speak the language. He also moved that a resolution be drawn up, thanking Dr. Siemens and the Corporation for their work in putting the project of the Ukrainian Pavilion into effect.

Mr. Danylyshyn, Hamtramck, moved that the resolution be adopted, thanking the Committee members for making the project of the first Ukrainian Youth's Congress possible. Upon Mr. Shafran's suggestion the above motion was carried by applause.

Miss Stephanie Prestiuk, New York, representative of the Ukrainian Scouts, spoke on the subject of the Scout movement in Europe and America, relating the origin and the history of the Ukrainian Scouts, purposes and benefits.

Pauline Prymack welcomed the delegates with tidings from the Minneapolis youth.

L. Rybak, Chicago, greeted the Congress as one of the "Nadpriprantsiw" and wished the Congress success.

The Chairman then called on Anastasia Oleskow, to report on the work of the Ukrainian Youths' Congress Committee. ". . . the committee originated under date of April 28, 1933, consisting of representatives from all youthful organizations of Chicago. The representatives were called together by the Ukrainian Chicago World's Fair Exhibit by Miss S. Czyzowich. The Committee worked harmoniously until June 20, when a group of the Catholic youth withdrew on account of religious differences, and called

their own Congress. It was not the fault of the youth but the improper influence of the older leaders. The Committee, however, did not become discouraged by such a withdrawal, but did all it could to compromise in order to make the first Congress of Ukrainian Youth possible. The Committee had to do some preliminary work in obtaining addresses of various young groups, coming in contact with different individuals of prominence, and establishing contacts with all our publications which helped immensely in propagating our cause.

Miss Mary Lechytzka, delegate from the Student Association in New York, spoke on the subject of "Ukrainian Youth in Western Ukraine." The speaker related interesting facts of the methods and ways of organizing youth in Ukraine, and something of the deplorable conditions under which they are now compelled to carry on their work.

1:30 P. M.—This concluded the morning session.

AFTERNOON SESSION

The afternoon session was called to order by the Chairman, Dr. P. Kanchier, at 2:45, with the roll call of the delegates by the secretary, Miss Mary Kozyra. As Rev. B. Tremba, Woonsocket, R. I., a voluntary speaker on the subject "How to Regain the Lost Ukrainian Youth for the Ukrainian Cause," did not appear, Mr. Stephen Shumeyko, a young Newark attorney, spoke on "Ways of Organizing Ukrainian Youth in America." In his address, Mr. Shumeyko incorporated a plan by which the Youth should organize. The youth must help solve the Ukrainian problem in Europe. ". . . We are the hope of the Ukrainian people upon which the Ukrainian future is to be built. Where will we be when Ukraine is free? 1—Youth should join the already existing organizations. 2—Prepare work leading to a large organization as the proposed league. 3—Plan conventions. 4—Create common understanding among the youth, and the older generation. 5—Wipe out party prejudices . . ." After the above address, discussions were in order. Mr. Pawlyk moved that discussions take place at the close of the session.

Mrs. H. Dobush Lotoska, president of the Ukrainian Women's League of America, welcomed the delegates not only as a representative of her group, but also on behalf of the Ukrainian mothers. She urged the youth to organize strongly and solidly as they must carry on the work of the older generation.

Miss S. Czyzowich, a representative of the Ukrainian Cooperative in Europe, next greeted the delegates also with a plea to organize, and she stressed the fact that the Ukrainian youth of America can thrive better than the Ukrainian youth in Europe, due to the democratic form of government in this country.

Following, Mr. A. Pawlyk, organizer of the Ukrainian Youth Association of Canada, spoke on the "Beginnings and Development of Youth Organizations in Canada." He stated that the Ukrainian Youth of Canada began organizing ten years ago, and that the work has progressed to a great extent. At the present time they have 46 organized chap-

ters in their association. They have 300 Ukrainian teachers and two paid organizers to carry on the work in bringing up the Ukrainian youth in their institutions.

Mr. Pawlyk was followed by Miss Natalie Semeniuk, also of Canada, who related other details of organizations in Canada.

Helen Hawryluk, of Winnipeg, Manitoba, welcomed the delegates and expressed her views on the Ukrainian youth problem, picturing the grave situation as a ship on a wide ocean that must be guided properly in order to reach its destination.

Mary V. Beck, editor of "Zinochy Svit," from Pittsburgh, Pa., gave a short history of the Ukrainian people. ". . . Although we number 45 million, we are the least known among the nations of the world." She brought out the historical fact that Ukraine once was a strong nation and that if we organize and work together, Ukraine must again gain power.

Mr. Chyz, from "Narodna Wola," spoke again, giving his impression of the Congress so far, and urged the delegates to express their views on the newspaper he represented and other Ukrainian newspapers, stating just what the youth was interested in reading in such newspapers, in order to render it possible for the publishers to comply with their likes.

Mr. Schyhol, a representative of the Student's Group in New York, spoke briefly on the Self-Educational Agricultural Academy in Czechoslovakia.

Next, Mr. Vasile Avramenko was asked to say a few words. He spoke on behalf of the Ukrainian Dancing School, and stated that good work in propagating the Ukrainian cause was being done by this group.

Theodore Svystun, attorney, of Philadelphia, Pa., welcomed the delegates on behalf of O. D. W. U. and Ukrainian nationalists. He urged the youth to organize and prepare for better work in the future in order to help Ukraine gain freedom.

Dr. Yatchew, attorney of Windsor, Ontario, delivered a short address, quoting the well-known phrases "Know thyself" and "Find thyself," for unless we do find ourselves, we cannot progress in the proper way, nor realize our future.

Dr. L. Mishuha, editor of "Svoboda," again spoke, urging the youth to have a broad-minded outlook on all Ukrainian problems and to plan the future on principles of self-reliance.

Mr. Roberts, of Canada, then spoke on behalf of the Canadian youth, and expressed his great interest in the youth problem and offered to co-operate with the youth to the best of his ability.

Upon motion of S. Danylyshyn, of Hamtramck, Michigan, addresses were discontinued.

A discussion of the ways of organizing Ukrainian Youth followed, in which discussion, guests as well as delegates took an active part. The first day of the Congress adjourned at 6:00 o'clock, P. M., followed by a reception for the delegates at the Fair, in the Ukrainian Pavilion.

(To be continued)

HAVE YOU SENT IN YOUR SUBSCRIPTION? IF NOT, DO IT TO-DAY!

Phone: Lafayette 2271

—«0»—
KIPTYK
WHOLESALE GROCERY CO.,
INC.

We Cater To

HOTELS — RESTAURANTS
and **INSTITUTIONS**

—«0»—
2652—18th St.,
Western Market

Detroit, Mich.

Office Phone:
Cherry 7872

Residence Phone:
Cherry 1026

JOHN PANCUK
УКРАЇНСЬКИЙ АДВОКАТ

—«0»—
1429 Barlum Tower

Detroit, Mich.

Office Phone:
Cadillac 7384

Residence Phone:
Redford 0685-J

JOSEPH CHARNOSKE

УКРАЇНСЬКИЙ АДВОКАТ
Спеціаліст по іміграційних справах.

Вечірні години: 7:9 (7318 Michigan Ave.)
3101 Barlum Tower Detroit, Mich.

Phone: Aberdeen 0029

DR. P. KANCHIER

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНТИСТ

—«0»—
9300 Cottage Grove Ave.,

Chicago, Ill.

Phone: Townsend 8-3537

Др. А. Т. НІБЗЕЙ

Одинокий Українець-Лікар в Дітройт
Ординує
в медицині, хірургії і акушерії

—«0»—
11903 Jos Campau Ave.

Detroit, Mich.

Phone: Lafayette 0359

DR. MITCHELL KORBELAK
DENTIST

—«0»—
GAS — X-RAY

Hours: 9 to 12 & 6 to 8

Hours: 9 A. M. to 9 P. M.

6331 Michigan Ave.

Detroit, Mich.

Phone: 3-5300

ІВАН ЯЦІВ

АДВОКАТ, ПОВНОВЛАСНИК, НОТАР і т.д.
Член Палат Адвокатських
ОНТЕРІЙ і МАНІТОБИ.

Перепроводжує всякі судові справи — карні і
цивільні; спеціальну увагу звертає на справи
кримінальні, розводів і іміграційні.

709 Guaranty Trust Bldg.

Windsor, Ont.

Увага! Українки! Увага!

Замовляйте по зниженій ціні

“ЮВІЛЕЙНИЙ АЛЬМАНАХ”
Жіночої Громади в Нью Йорку

—«0»—
Книжка повна ілюстрацій і цікавих
матеріалів на жіночі теми.

—«0»—
ЦІНА З ПЕРЕСІЛКОЮ 55¢.

—«0»—
Замовлення слати на адресу:

“ZINOSHY SVIT”

1006 E. Carson Street,

Pittsburgh, Pa.

УВАГА!

УКРАЇНКИ!

УВАГА!

ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

КОНТЕСТ

НА ЗБИРАННЯ ПЕРЕДПЛАТ ДЛЯ ЖУГНАЛА

“ЖІНОЧИЙ СВІТ”

ВІД 1-ГО ЖОВТНЯ, Ц. Р. ДО 30-ГО ПАДОЛИСТА, Ц. Р.

НАДГОРОДА:

ПЕРША	— ЗОЛОТА ПЯТИ-ДОЛЯРІВКА
ДРУГА	— ГАРНО ВИШИТИЙ ОБРУС
ТРЕТЯ	— ТРИЗУБ—ВИЛЯТИЙ З ГІПСУ
ЧЕТВЕРТА	— ІСТОРІЯ УКРАЇНИ АРКАСА
ПЯТА	— КОБЗАР ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

УСЛІВ'Я

Хто буде мати найбільше число передплат, а не менше як 25, одержить першу надгороду.

Хто буде мати слідуюче найбільше число передплат а не менше як 20, одержить другу надгороду.

Хто буде мати слідуюче найбільше число передплат, а не менше як 15, одержить третю надгороду.

Хто буде мати слідуюче найбільше число передплат, а не менше як 10, одержить четверту надгороду.

Хто буде мати слідуюче найбільше число передплат, а не менше як 5, одержить п'яту надгороду.

Адреса:

ZINOCY SVIT

1006 EAST CARSON STREET

-:-

PITTSBURGH, PA.